

POLIITIKA

Vangerdused võivad tuua vene erakonna

Eesti poliitmaastik on küps uue vene erakonna tekkeks, leiab analüütik **Ahto Lobjakas**. Tema sõnul kinnitavad mitmed märgid ka seda, et IRLi juht Helir-Valdor Seeder tahab erakonda valitsusliidust välja vedada. ▶ **6-7**

KAHTLUSTUS

Viimsi valitsejad jälle korruptsioonijamas

Viimsi valla poliitikas on korruptsioonisüüdisitused ja -kahtlused aastate jooksul juba üsna harjumuspäraseks saanud. Nüüd on vallarahval pureda Haabneeme staadioni kinnistu müügi saaga. ▶ **4-5**

PANE TÄHELE

Äripäev ilmub suvel kolm korda nädalas

26. juunist kuni 18. augustini ilmub Äripäev esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel.

Veebilehel www.aripaev.ee värsked majandusuudised iga päev!

PÄEVA TEGIJA

Armastus esimesest pilgust

Nende sõnadega võttis PRFoodsi juhatuse liige **Indrek Kasela** kokku põhjuse, miks ettevõtte ostis Šoti lõhet müüva ettevõtte. Briti perefirmas oli põlvkonn vahetus ja soov ettevõtet arendada, Eesti firmal tahtmine laieneda - nii see säde tekkiski. Nüüd võib Saaremaa kala jõuda ka Briti kuningliku perekonna toidulauale, kelle ametlikult tunnustatud tootjate hulka John Ross Jr. kuulub. PRFoodsi ositus pole veel kaugetki täis.

▶ **Loe lisaks lk 8**

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Kolmapäev, 28. juuni 2017
nr 122 (5720) **3 eurot**

EUR/USD
1,1187 ▲

USD/EUR
0,8939 ▼

EUR/SEK
9,7618 ▲

EUR/RUB
66,0390 ▲

NordPool
34,42 ▼

Euribor
-0,273 ▲

▶ **LHV asutaja ja ettevõtja Rain Lõhmus** usub, et Starmani Leedu haru pakub tema fondi investoritele head teenimisvõimalust.

FOTO: ANDRAS KRALLA

VALLUTUSPLAAN

Korraliku teenistuse jahil

Äripäeva aasta ärimehe Rain Lõhmuse osalusega erakapitalil põhinev fond Livonia Partners süstis koos LHV ja Skype'i asutajate investeerimisfirmaga ASI miljonid eurod tulusasse Leedu telekomiajariisse.

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee

Äripäev

Rain Lõhmuse asutatud Baltimaade erakapitali fondivalitseja Livonia Partners investeeris koos LHV Pensionifondide ja ettevõttega Ambient Sound Investments Leedu kaabeltelevisiooni ja internetiteenuste operaatorisse Cgates. Ettevõttes töötab pea 300 töötajat ja selle mullune käive ulatus olenevalt andmetest kas 17 või 19,5 miljonit euronit.

"See tehing viib edukalt lõpule viimase kahe aasta jooksul ettevõtte Baltimaade telekomiteenuste ümberkorraldamiseks tehtud sammud," ütles Polaris Investi juhatu-

se esimees Indrek Kuivallik. "Leedu turul on suur potentsiaal ja nüüd on meil harukordne positsioon sellest viimast võtta."

LHV pensionifondide juht Andres Viisemann märkis, et pensionifondid saavad ja soovivad pakkuda kapitali Baltikumi kasvavatele ettevõtetele. "Me näeme, et Baltimaade turg pakub praegu atraktiivseid investeerimisvõimalusi. Usume, et pensionifondidel on juhtiv roll kohaliku kapitalituru arendamisel ja stimuleerimisel," ütles Viisemann.

Äripäevale antud lühiintervjuus rääkis Lõhmus, kuidas investeringuni jõuti, mis neid seda tegema ajendas ning ka sellest, milliseid riske ta Leedu turul suuruselt teise tegijasse investeerimisel näeb.

▶ **Loe lisaks lk 2-3**

„Leedu turul on suur potentsiaal ja nüüd on meil harukordne positsioon sellest viimast võtta.“

Cgatesi suuromaniku Polaris Investi juht Indrek Kuivallik

LÜHIDALT

Hinnasõda pensioniturul jätkub

SEB langetab passiivselt juhitud pensionifondi valitsemistasu 0,29 protsendini, mis on turu madalaim tase. SEB Varahalduse juhatuse liige Sven Kunsing selgitas, et sellest madalam tase ei ole majanduslikult tasuv, kuna fondi valitsejad on praeguse süsteemi ülesehituse juures sunnitud kandma valitsemistasu arvel kolmanda osapoole kulusid ja need moodustavad märkimisväärse osa 0,29 protsendi suurusel valitsemistasust.

Pensionifondide turu madala fondi valitsemise tasuga segi lõõnud ühistu Tuleva leiab, et põhi pole veel käes. Tuleva valitsemistasu on praegu 0,34 protsenti ning ka nemad plaanivad valitsemistasu alandada, vahendas ERR.

Tallinna Sadam sai neli pakkumist aktsiamüügi korraldamiseks

Tallinna Sadam sai neli pakkumist aktsiate avaliku esmaemissiooni korraldamiseks, valiku loodab riigifirma teha paari nädala jooksul. Ettevõtte finantsjuht ja juhatuse liige Marko Raid ütles ERRile, et kõik neli on rahvusvaheliste meeskondadega ehk igas pakkumises on esindatud nii Eesti kui ka rahvusvahelised eksperdid. Neljal kolm on kahe või rohkem pakkuja ühispakkumused. Kaks pakumust on teinud rahvusvaheliselt tuntud finantsnõustajad ja kaks valdavalt IPO korraldamisele ning omakapitali kaasamisele spetsialiseerunud pakkujad.

Vene miljardär ostab Euroopa ühe suurema tervisetoiduketi

Vene miljardäri ning ärihai Mihhail Fridmani investeerimisettevõtte ostab Euroopa ühe suurema tervisetoiduketi Holland & Barrett, vahendas Bloomberg. Fridmani ettevõtte ostab Holland & Barretti 1,8 miljardi naela eest Carlyle Group LP käest. Holland & Barrettil on enam kui 1150 kauplust 16 riigis.

INTERVJU

Lõhmus heidab valgust

Äripäeva aasta ärimehe tiitli pälvinud Rain Lõhmuse sõnul meelitasid Starmani endisesse Leedu harusse Cgatesi investeerima kenad tootlusnumbrid.

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee

Äripäev

Tehingul on neli osapoolt – kuidas sellise tehingu kokku panite ning millal töö selle kallal pihta hakkas? Töö hakkas pihta juba eelmisel aastal, kui Starmani asutaja (Indrek Kuivallik – toim) otsustas ettevõtte omandamiseks eelisostuõigust kasutada. Nõnda see võimalus meil tekkiski. Protsess oli aga pikk. Mis puudutab nelja osapoolt, siis ega selles midagi väga erilist ole. Ennegi oleme selliseid asju teinud.

Kas leppisite juba eelnevalt Ambient Sound Investimenti ja LHV Pensionifondidega kokku, et lähete koos läbirääkimislaua taha? Tegelikult oli natuke teistmoodi. Starmani asutajal olid investeerimispankurid ja nõustajad, kes konsulteerisid võimalike investoritega. Kõik kolm ilmutasid huvi, aga ühel hetkel panime jõud kokku.

Kuidas läbirääkimised kulgesid? Millised

MIS ON MIS
Üle veerand miljoni kliendi

Cgates on üks Leedu suurimaid kaabelvõrgu ja sidekommunikatsiooni operaatoreid.

Ettevõtte on loodud 1991. aastal ja pakub kaabel- ja digitelevisiooni, telefoni ning internetivõrgu teenuseid üle 270 000 kliendile 18 linnas.

TULEMUSED
Viimane tegevusaasta kahjumis

Cgatesi majandustulemused mln eur		
aasta	käive	kasum
2014	15,5	1,5
2015	16,4	1,4
2016	17,0	-0,5

ALLIKAS: MAJANDUSAASTA ARUANDED

olid erimeelsused, milles kompromissini pidite jõudma? Nagu ikka, on alati küsimusi õige hind. Midagi väga eriskummalist ei olnudki. Olen ise ka aastaid tagasi Kuivallikuga Starmanis aktsionär olnud. Laias laastus läks asi libedalt.

Kuidas investering osapoolte vahel jaguneb? Kuna meie (Livonia Partners – toim) oleme kõige rohkem spetsialiseerunud sellist tüüpi investeringutele, on meil juhtiv roll ja teised kaks on kaasinvestorid. Huvid on meil aga ühised ning ka investeringu pikkus ja muud tingimused on samad. Meil on kolme osapoole peale ühine holding-firma, mille kaudu investeringu tegime. Livonia on ettevõttest natuke üle poole ja kui teised tahavad, saavad nad ise öelda, kui palju neile kuulub.

Kui suure osa Cgatesist sai endale trio ühine holding-firma? Olulise vähemuse.

Mis olid mõjukamad põhjused, mis ajendasid teid Cgatesi investeerima? Tegemist on hea ettevõtte ja huvitava alaga. Cgates oli Starmani Leedu osa ja mul on Starmanist sajandivahetuse paiku isiklik kogemus võtta. Sellest ajast saati on Starmani investeerinud kolm fondi. Esimene neist, Royalton Partners, tuli välja väga korraliku, 25–30% tootlusega. Teine konsortsium, kes investeeris kõige halvemal mõeldaval ajal, just enne majanduskriisi ja hästi kallilt, tuli välja napilt alla 10% kasumiga. Viimaseks raporteeris East Capital Explorer Starmanist mulle väljudes, et tulid välja samuti 25% või isegi natuke kõrgema tootlusega. Ehk siis siamaani on sektor pakkunud korralikku tee-

SEADUS

Tööandjad: elatisvõlgnike seadus on liiga karm

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Justiitsministeerium saatis kaubanduskajale kooskõlastamiseks täitemenetluse seadustiku muudatused, mille eesmärk on survestada elatisvõlgnikke. Koda pole aga mõne muudatusega nõus.

Nimelt mõjutavad kaubanduskajade teatel muudatused ka tööandjaid, kelle juures elatisvõlgnikke töötavad.

Samuti mõjutab eelnõu neid, kellel on isikusamasuse tuvastamise kohustus enne rahalise kohustuse täitmist, näiteks õnnemängude korraldajad, finantsseaduste pakkujad ja pandimaja pidajad.

Kohtutäitur võtab ettevõtte kõik palgad luubi alla

Muudatuste järgi saab kohtutäitur õiguse hinnata võlgniku tegelikku sissetulekut. Näiteks kui tekib kahtlus, et võlgnik saab osa või kogu sissetuleku mitteametlikult, on kohtutäituri õigus määrata kindlaks tema sissetuleku tegelik suurus. Selleks on kohtutäituri õigus saada tööandjalt teavet teiste töötajate tasude kohta ja ka hinnata, kas erineva tööasu maksimine on põhjendatud.

Kui kohtutäitur leiab, et võlgniku tasu peaks olema suurem, siis on tal õigus nõuda elatis-

▲ Kaubandus-tööstuskaja juht Mait Palts. FOTO: RAUL MEE

võlgnikule maksmata jäänud tasu välja tööandjalt.

Kaubanduskoda vastas eelmisel nädalal justiitsminister Urmas Reinsalule, et nende arvates tuleks eelnõust see punkt välja jätta. Reinsalule adresseeritud kirjas nõustuti, et ümbrikupalk on probleem, ent kuna sellega juba tegeleb maksuamet, pole vajalik ega mõistlik, et sama asjaga hakkaks tegelema ka kohtutäitur.

Seega näiteks kui kohtutäituri tekib kahtlus, et elatisvõlgnikust töötajatele makstakse töötasu osaliselt või tervelt mustalt, peaks täitur selle info

TASUB TEADA

Oodata veel teisigi muudatusi

Täitemenetluse seadustiku muutmise eelnõu kohaselt võib kohus kehtetuks tunnistada elatise mittemaksja reisidokumendid ja keelata talle nende väljandmise.

Reisidokumentide alla käivad Eesti kodaniku pass, välismaalase pass, diplomaatiline pass, pagulase reisidokument, ajutine reisidokument, meremehe teenistusraamat ja meresõidutunnistus. See mõjutab enim võlgnikule võimalusi reisida Schengeni alalt väljapoole.

Õnnemängu korraldaja, finantsseaduste pakkuja ja pandimaja pidaja saavad eelnõu järgi kohustuse tuvastada isik ning keelduda elatisvõlgnikule rahalise kohustuse täitmisest. Kui isiku tuvastamise käigus tehakse kindlaks, et tegu on elatisvõlglasega, siis peab teavitama kohtutäiturit, kes saab nõude arestida.

Elatisevõlgniku sõiduki või liiklusregistrisse kantud vara puhul on aga politseil vastava keelumärgi korral õigus sõiduk valdajalt ära võtta.

ju hakatakse uut meetet üldse praktikas kasutama,” teatas kaubandus-tööstuskoda.

Samuti ei toeta kaubanduskoda seda, et tööandjale pannakse kohustus tasuda kohtutäituri tööaja võlgnevuse eest. “Leiame, et töötaja peaks ise oma kohustuste eest vastutama. Kui kohtutäituri tekib kahtlus, et töötaja sissetulek on suurem kui ametlik sissetulek, tuleks nõue esitada töötaja, mitte tööandja vastu,” seisab kirjas, millele on alla kirjutanud koja juht Mait Palts.

Eelnõu peaks jõustuma 2019. aasta 1. jaanuaril.

amello
raamatupidamisteenus

Raamatupidamine üle Eesti.

Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.

MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA

Võta meiega ühendust

www.amelloraama.ee

info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

Töötamise juhtimine Turundus Töösuhet Tööstust

It juhtimine Juhitabi Juht Kommunikatsioon

Tööõigus Maksud Äriõigus Tööstus

Koolitus Lepingud Lepingud Logistika

Personalijuhtimine Projekti juhtimine Raamatupidamine Riigihange

Dokumendid Ehitus Ettevõtja Finantsjuhtimine

Äripäeva kasiraamat

www.kasiraamat.ee

VEETAIMEDE NIITMINE

Veekogude niitmine Truxoriga, kokku kogumine ja ladustamine kaldal.

Rohkem info: VIBUR.EE
Telefon +372 52 14 592

Leedu investeeringule

Rain Lõhmus.
FOTO: EIKO KINK

nimisvõimalust. Ega midagi tule iseene-
sest või niisama, kuid arvan, et õigeid otsu-
seid tehes on võimalused ka edaspidi head.

**Pressiteates oli kirjas, et investeeringu ees-
märk on toetada Cgatesi kasvu võrgu- ja
tehnoloogiauuendustes. Kas selleks oli Cga-
tesil lisakapitali tarvis?** Suurem osa rahast
läheb väljaostu toetamiseks, kuid osa rahast
läheb kaht laadi uuenduste alla. Üks on võrgu
laiendamine, teine on teenuste kvaliteedi
tõstmine ja nende loetelu pikendamine.

Toimub ettevõtte laiendamine nii kvan-
titatiivselt kui ka kvalitatiivselt. Cgatesil on
kasvuruumi veel küllaga.

**Kas osaluse suurus oli fikseeritud või oli ka
seal mänguruumi? Kas oleksite isegi suure-
mat osalust tahtnud?** Alati on võimalused,
mida saab kasutada. Soovid ei puutu väga
asja (muigab – toim). Meie oleme igal juhul
kokku lepituga väga rahul.

Kui suur tehing oli? Ajakirjandusest on läbi
käinud, millega East Capital tahtis Starmani
müüa. Kui Cgatesi ja Starmani suurused
ära jagada, saab selle välja arvutada. Me ole-
me kokku leppinud, et hinda ei avalikusta.

Umbes 10–30 miljoni euro vahel? Kompleks-
sem teema, kuid kui rääkida aktsiakapita-
li suurusest, siis jah. Kui aga arvutada välja
firma väärtus koos kulude ja muu kaasne-
vaga, on tegu suurema numbriga.

**Seega jäi ka Livonia panus teie investee-
rimisstrateegia piiridesse ehk 3–15 miljoni
euro vahele?** Jah. Tehing oleks ainult Livo-
niale olnud selgelt liiga suur.

**Igal investeeringul on riskid. Mida teie näe-
te Cgatesi investeerimisel peamise riskina?**

Eks see sõltub sellest, kui hästi juhtkond ka-
pitaliga suudab äri kasvatada. Kui millegi,
näiteks konkurentsi või majandusliku olu-
korra tõttu jäävad numbrid ootustele alla,
juhtub ilmselt ka tootlusega sama.

**Kas saate pisut täpsem olla? Mis võib Leedu
telekomisektoris Cgatesi edu halvata?** Kuna
internet ja kaabeltelevisioon on tellimistee-
nused, siis ohtu, et kaotaks väga kiiresti tar-
bijad või et konkurent võtaks turuosa ruttu
ära, tavaliselt ei ole. See pole võimatu, kuid
see on vähetõenäoline. Kuna tegu on koha-
liku teenusega, sõltub see peamiselt Leedu
majapidamiste soovist kulutada raha inter-
netile ja meelelahutusele. Kui majapidamis-
tel nii hästi ei lähe, eks nad kulutavad liht-
salt vähem. Kui millegipärast peaks konku-
rents tihenema, tugevneb turul hinnasurve.
Kolmandaks mängib rolli see, kui palju si-
su tootjad ehk telekanalid kaabeltelevisioo-
nifirmalt raha saavad. Tõenäoliselt kasvab-
ki telekanalite surve ja nad tahavad kaabel-
teenuse rahast suuremat tükki.

**Millised on Livonia tulevikuplaanid? Milles-
se kaalute veel investeerida?** Eks me vaata-
me jooksvalt. Sellist *masterplan*'i, et võtame
konkreetsed tööstusharud, ei saa meil kah-
juks olla. Nii meie tegevusaeg kui ka Balti-
kum on piiratud ja seda arvestamata jääk-
sidki meie plaanid täitmata.

Hetkel on tehtud neli investeeringut, ta-
haks vähemalt neli veel teha. Kuna meie ees-
märk on olnud investeeringud ära teha nel-
ja aastaga ja oleme ajaliselt jõudmas poole
peale, liigumegi enam-vähem õiges tempos.

LHV haldur: haruldaset hea pakkumine

**LHV Pensionifondide portfellihalduri
Kristo Oidermaa sõnul ajendas neid Cga-
tesi investeerima ettevõtte korralik turu-
osa, tugev bränd, kogemustega juhtkond
ja ambitsioonikad tulevikuplaanid.**

“Cgatesil on läbimõeldud äri kasvata-
mise plaan ja visioon, kuhu tahetakse jõu-
da paari aasta pärast. Sarnaseid huvitavaid
pakkumisi turul väga palju ei leidu,” lisas ta.

Oidermaa sõnul on sõlmitud Cgatesiga
ka kokkulepe, et nende eduka laienemise
korral saab Leedu firma LHV Pensionifondi-
de võlakirjade kaudu lisakapitali, mis oma-
korda annab fondidele võimaluse enda in-
vesteeringut suurendada.

Mingeid üllatusi portfellihalduri sõnul
läbirääkimistes ei olnud. “Oleme Livoniaga
koos investeerinud HaServi ning Ambient
Sound Investmentiga koos mitmesse fon-
di, seega teame üksteise nõudmisi ja prak-
tikaid,” ütles Oidermaa.

Pensioniraha on Oidermaa sõnul Cga-
tesi hea paigutada telekomisektori loomu-
omaduse poolest, kus ettevõtetel on stabiil-
ne ärimudel ning tugev raha teenimise või-
me. Erinevalt üldisest sektoripildist pakub
Cgates aga lisaks ka kasvuvõimalust.

Ambient Sound Investmentsi juht Tauno
Tats lisas, et nemad näevad Cgatesi puhul
potentsiaali teenuse kvaliteedi tõstmises
ja Leedu turu arvatavas konsolideerimises
lähiaastatel.

KOHUS

Roode ja Pentus jäid süüdi

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

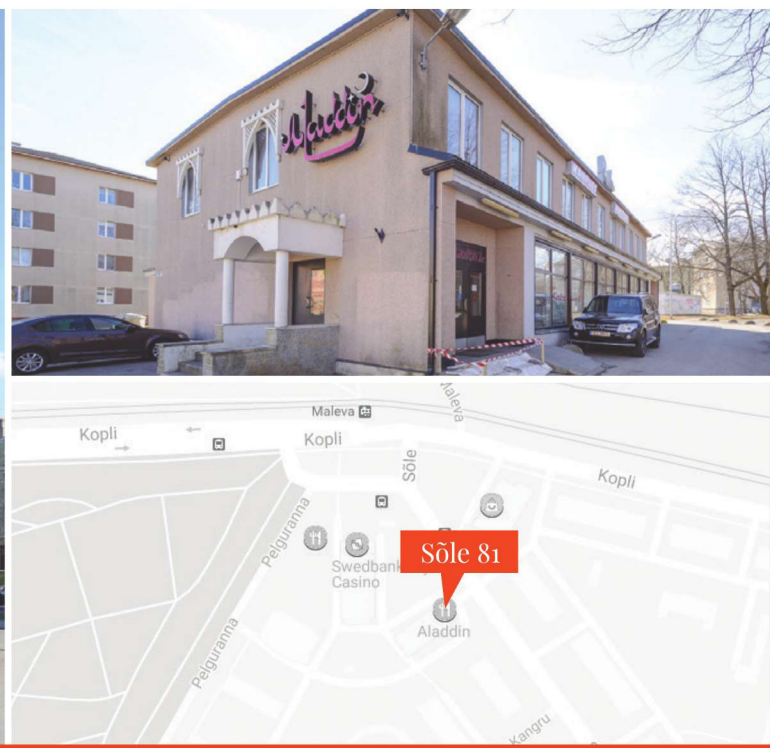
**Riigikohtu värske otsuse järgi
jäid Siim Roode ja Väino Pentus
Autorollo kriminaalasjas lõpli-
kult süüdi.**

Tallinna ringkonnakohus
tegi mullu detsembris otsu-
se Autorollo kriminaalasjas ja
karmistas advokaat Siim Roo-
de karistust ning laiendas tema
süüd. Pentus ja Roode üritasid
asja edasi kaevata, ent kuna eile
otsustas riigikohus kassatsioo-
nikaebust mitte menetleda, jäi
teise astme otsus jõusse.

Ringkonnakohus mõis-
tis Roode süüdi kaasaaitajana
pankrotimenetluses makse-
jõuetuse põhjustamises, samuti
võltsitud dokumendi kasuta-
mises. Ta sai rahalise karistuse
summas 12 740 eurot ja neljaks
aastaks ettevõtluskeelu.

Väino Pentus mõisteti Harju
maakohtu otsusega süüdi kõi-
gis episoodides ja teda karis-
tati kaheaastase tingimisi van-
gistusega kolmeaastase katse-
ajaga. Pentuse kohta jättis ring-
konnakohus maakohtu otsuse
muutmata.

Ringkonnakohus mõistis riig-
gilt OÜ Port One (Autorollo võ-
lausaldaja) kasuks välja menet-
luskulud summas 8467 eurot ja
75 senti. Maakohus jättis kulud
Port One'i kanda.

Müüa väljakujunenud klientuuriga kaubandus- ja toidlustushoone Tallinnas Sõle 81.

- Kinnistu suurus 1255 m²
- Ärihoone 786,8 m²
- Hind: 875 000 €, kehtib kuni 20. juuli 2017

Lisainfo:

Sanna Spongolts
Tel: +372 5684 8700
E-post: sanna.spongolts@lvm.ee

kinnisvara

KORRUPTSIOONIKAHTLUS

Viimsi
võimuladvik
madistab
staadioni
pärast

▲ Madis Saretok ja Haabneeme staadion: selle kinnistu müük tõi talle süüdistuse Viimsi Haldusele kahju tekitamises. FOTO: ANDRAS KRALLA

Viimsi valla poliitikas on korruptsioonisüüdisitused ja -kahtlustused aastate jooksul juba üsna harjumuspäraseks saanud. Nüüd on vallarahval pureda Haabneeme staadioni kinnistu müügi saaga.

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Äripäev

409 000

eurot oli hagiavalalduse järgi Haabneeme kinnistu
turuväärtus müügilepingu sõlmimisel jaanuaris 2016.
Kinnistu tegelik müügihind oli 120 000 eurot, mis teeb
hagi esitajate hinnangul Viimsi Haldusele tekitatud
kahju summaks 289 000 eurot.

Kui selle aasta märtsis liitusid Madis Saretok ja Kristel Menning EKREga, esitati õige pea nende vastu hagi, milles Viimsi Haldus vaidlustab magusa asukohaga Haabneeme staadioni kinnistu müügi. Jutt käib kohalike seas Kirovi staadionina tuntud kinnistust, mille müügiga olevat vallaettevõtte saanud 289 000 eurot kahju.

Müügitehing sõlmiti eelmise aasta jaanuaris ning juba siis esitati Saretoki ja Menningu vastu kuriteokaebus. Prokuratuur kriminaalmenetlust toona ei algatanud.

Saretok oli kinnistu müügi ajal Viimsi Halduse juhatuse liige ning Menning kuulus ettevõtte nõukogusse.

Olid siis hüpoteegid või mitte?

Vaidluse võtmeküsimus on, kas hoonestusõigust koormanud hüpoteegid olid tühiised või mitte. Sellest sõltub ka, kuidas hinnata kinnistu müügihinda.

“Minule tundus, et see Koka pakkumine on ülihea,” on Saretok veendunud, et Baltikumi suurima saunatootja Ha Serv üles ehitatud ning kinnisvaraärarist tegutseva Aivar Koka ettevõtte A&K Holding oli Viimsi Halduse päästeingel. Saretoki selgitusel ähvardas Viimsi Haldust ning seetõttu ka valda kuni 1,5 miljoni euro suurune nõue hoonestusõiguse hüpoteegipidajalt.

Kui Viimsi Halduse nõukogu eelmise aasta jaanuaris istungile kogunes, selgus ootamatult, et juhatuse liige Saretok oli just notaris käinud ning sõlminud tingimusliku kinnistu ja hoonestusõiguse müügilepingu. Nõukogu liige Kristel Menning esitas nõukogule ka õigusliku ülevaate, miks oli 2007. aasta hoonestusõiguse otsus Viim-

si Haldusele kahjulik ning millised ohud ettevõtet ootavad.

Nii jäi nõukogul valida, kas kinnitada Saretoki sõlmitud müügilepingud ja nõuete müük, millega teenitakse kokku 150 000 eurot või jätkub senine ebamäärane olukord, kus õhus olid hüpoteegipidajate nõuded.

Saretok selgitas, et oli puhkuselt tulles reedel näinud A&K Holdingu pakkumist ning kiirustas otsusega kohe notariesse tehingut tegema. Nõukogu liikmeid ta eelseisvast tehingust ei informeerinud. Loomulikult tekitas see pingeid.

Nõukogu kinnitas müügitehingud ning Saretok kiirustas otsusega kohe notariesse tagasi. Ehkki ka kiiresti kogunenud võimukoalitsioon kinnitas müügitehingud, ei olud teema sellega lukus.

Senine võimukoalitsioon läks laiali. Saretok kutsuti Viimsi Halduse juhatusest tagasi, nõukogus vahetati välja kolm liiget, Menning nende hulgas. Saretoki ja Menningu tegevuse peale esitas Viimsi Halduse uus juht kuriteokaebuse, mida prokuratuur aga menetlema ei hakanud.

Saretok ja Menning on veendunud, et kogu nendevastast protsessi lükkab Viimsi vallavõimu hall kardinal, reformierakondlastest volikogu liige Märt Vooglaid. “Ma ei ole varem näinud inimest, kes suudab nii suurt hulka inimesi volikogus ja valla-

valitsuses panna enda pilli järgi tantsima,” imestas Saretok. Ka kiiret kinnistu müüki põhjendas ta sellega, et muidu keeranuks Vooglaid asja tuksi. Kuna suurema hüpoteegi taga olev Mati Tusov on Saretoki kinnitusele Vooglaidu hea tuttav, siis oleks hüpoteegipidaja algatanud täitemenetluse Viimsi Halduse vastu.

Vooglaid vaid ohkas kommentaaripalve peale, sõnades, et tal pole mõtet Saretoki juttu kommenteerida, sest viimane üritab kahtlaselt kinnistumüügit viia fookuse hoopis temaga vastandumisele.

Kümme aastat kestnud segadus

Juba 2007. aastal koormati kinnistu hoonestusõigusega OÜ NordWest Kinnisvara kasuks. Ettevõtte omanik varjus Šveitsi Finter Banki kliendikonto taha ning juhatuse liikmeks oli ettevõtja Oliver Kruuda tollane elukaaslane Kersti Männik. NordWest Kinnisvara plaanis lammutada Viimsi Marketi ning seejärel pidi kinnistule kerkima ligi 20 000 ruutmeetri brutopinnaga Oliivi-nimeline kaubanduskeskus.

Paraku tuli masu ja paljude kinnisvaraarendajate projektid luhtusid. Nii ei maksnud ka NordWest Kinnisvara enam Viimsi Haldusele ligi 1,3 miljoni krooni suurust hoonestusõiguse aastatasu. Hoonestusõigusele seati 2010. aastal kaks hüpoteeki, kokku ligi 1,44 miljonit eurot. Hoonestusõiguse leping oli miskipärast selliselt koostatud, et Viimsi Halduselt kui kinnistu omanikult polnud hüpoteekide seadmiseks vaja luba küsida.

Et hoonestusõiguse tasu ei laekunud, ütles Viimsi Haldus 2010 novembris hoonestusõiguse lepingu üles. Veel kaks aastat hiljem jõustus kohtuotsus, millega tuvastati NordWest Kinnisvara kohustus anda hoonestusõigus üle Viimsi Haldusele.

Kui Saretokist sai 2014. aasta suvel Viimsi Halduse juhatuse liige, olid probleemid

hoonestusõigusega endiselt lahendamata, kuigi kohtumisi ja läbirääkimisi oli peetud. NordWest Kinnisvara oli vahepeal muutnud nime ja sellest oli saanud Maanurk OÜ, mida juhtis Aivo Pärn.

Maanurga pankrot kuulutati Viimsi Halduse pankrotiavalalduse alusel välja septembris 2015. Oma nõuded esitasid pankrotimenetluse ka hoonestusõiguse hüpoteegipidajad.

Detsembris 2015 otsustati Viimsi Halduse nõukogus, et tuleb kaaluda võimalust võõrandada kinnistu koos seal lasuvate kohustustega. Arutelul käis läbi ka võimalus saada jamast lahti kas või 0-eurose hinnaga.

Enne jõule käis Saretok notari juures ning 2012. aasta kohtuotsuse alusel kantud hoonestusõiguse omanikuna kinnistusraamatusse Maanurk OÜ asemel Viimsi Haldus. Samas tegi Saretok avalduse hoonestusõigusele seatud hüpoteekide kustutamiseks – see avaldus on praegu Saretoki ja Menningu vastu esitatud hagi argumendiks, et hüpoteegid olid tühiised. Kuna aga hüpoteeke ei saa ilma hüpoteegipidajate nõusolekuta kustutada, jäid need jõusse.

Saretok ja Menning viitasid ka faktile, et selle aasta jaanuaris (ehk kaks kuud enne hagiavalalduse esitamist) ostis A&K Holding hoonestusõiguse hüpoteegid välja. Miks pidi ärimees Kokk maksma hüpoteekide eest, kui need on tühiised, imestasid nad.

Kokk talle saadetud küsimustele ei vastanud, kuid Tusovi ettevõtte OÜ Buenas ja A&K Holdingu vahel sõlmitud hüpoteegi ja nõude loovutamise lepingust ilmneb, et Kokka esindanud Lextali vandeadvokaat Olavi-Jüri Luik on esitanud nõude hüpoteegi kustutamiseks kinnistusraamatust ning sellega seoses edastanud ka hagiavalalduse projekti.

Seda võib tõlgendada, et hüpoteegi väljaostmine oli poolte kompromissi tulemus, et mitte takerduda aastatepikkustesse kohtuvaidlustesse.

Hagi esitajad: selles juhtumis poliitsurvet pole

Viimsi Haldusele saadetud küsimustele vastanud ettevõtte juhatuse liikme Peeter Solmani ja ettevõtte lepingulise esin-daja, Lextali advokaadi Rainer Ratniku kinnitused ei ole hagi esitatud poliitilistel põhjustel, vaid vajadusest uurida, kas va-rasemad tehingud on sõlmitud hoolsalt ja lojaalselt.

Viimsi Haldus esitas Saretoki ja Menningu vastu hagiavalduse Harju maakohtusse märtsi-kuus. Juba jaanuaris oli aga hoo-nestusõiguse omanik A&K Holding OÜ hüpoteegid n-õ välja ostnud. Kas Viimsi Haldus tea-dis hagiavalduse kohtusse esi-tamisel jaanuaris toimunud te-hingutest? Kui ei teadnud, siis miks, ja kas see teadmine oleks midagi muutnud?

Ratnik: Uuel omanikul oli võimalus hüpoteegipidajatel nõuda hüpoteekide kustuta-mist. See oli uue omaniku ot-sustada, kas ta n-õ maksab hü-poteegipidajad kinni või nõuab hüpoteekide kustutamist lä-bi kohtutee. On fakt, et Sare-tok teadis, et hüpoteekide kus-tutamist saab nõuda – ta pöö-rdus selleks isegi läbi notari hü-poteegipidajate poole, et hüpo-teegid kustutada.

Miks ei vaidlustanud Viimsi Hal-dus veebruaris 2016 Maanurk OÜ pankrotimenetluses nõue-te kaitsmise koosolekul hüpo-teegipidajate esitatud nõudeid?

Ratnik: Nõude vaidlusta-mine ei oleks muutnud tehin-

gut olematuks, sest Maanurk OÜ pankrotimenetluses toimu-nud nõuete kaitsmise koosolek (veebuar 2016) toimus pärast müüki. Lisaks oli Madis Saretok Viimsi Halduse nõude Maanur-ga vastu loovutanud 11. jaanua-ri 2016 seisuga. Tekkis olukord, kus Viimsi Haldus ei olnud enam pankrotimenetluses võ-laualdaja ehk ei saanud enam Maanurga pankrotimenetlu-ses nõuete kaitsmisel osaleda.

Miks hagiavaldus esitati ning miks just Saretoki ja Mennin-gu vastu?

Ratnik: Saretok oli juhatuse liige, kes sõlmis lepingu, mil-lega Viimsi Halduse hinnangul tekitati Viimsi Haldusele kahju. Ka varjas Madis Saretok nõuko-gu eest, et nõukoguga kohtumi-se ajaks oli kinnistu juba müü-dud ehk siis esitas nõukogule ebaõigeid asjaolusid.

Ühtlasi varjas Saretok, et oli pöördunud läbi notari hüpotee-gipidajate poole, et hüpoteegid kustutada. Seega Saretok tea-dis, et Viimsi Haldus saab hü-poteegipidajalt hüpoteekide kustutamist nõuda. Saretok ja Menning vaikisid selle õigusli-ku käigu võimalikkuse maha.

Oluliste asjaolude varjami-sega rikkus Saretok hoolsus- ja lojaalsuskohustust. Juhatu-se liige peab nõukogule esita-ma õigeid asjaolusid. Kahjuli-ku tehingu sõlmimisega teki-tas Saretok kahju. Menning oli nõukogu liige, kes koostas õi-gusarvamuse selle kohta, milli-

sed olid Viimsi Halduse võima-likud sammud seoses kinnis-tuga. Menning kinnitas, et oli asjaga väga põhjalikult tutv-u-nud. Menning vaikis maha, et Viimsi Haldus saaks nõuda hü-poteekide kustutamist (mille-ga oli Saretok juba alustanud). Menning on pikaajalise koge-musega jurist, töötanud pikalt pankades ja tegelenud kinnis-tuid puudutavate küsimustega. Ta jättis olulised asjaolud ja õi-guslikud lahendused kätkema-ta ning rikkus sellega hoolsus- ja lojaalsuskohustust.

Kuidas Viimsi Haldus leidis staa-dioni kinnistu ja hoonestusõigu-se ostjaks A&K Holdingu? Kas il-mus müügikuulutus, tehti otse-pakkumisi?

Solman: Tegemist on küsi-musega, millele sooviksime ka ise vastuse saada. Meil puudub teadmine, kuidas Madis Saretok ostja leidis.

Kas ja kui suur on poliitiline sur-ve hagiavalduse esitamiseks?

Solman: Antud juhtumi val-guses puudub poliitiline surve hagiavalduse esitamiseks. Õi-guslikult on tänasel nõukogul ja juhatusel kahtluse korral ko-hustus uurida, kas varasemad

tehingud on sõlmitud hoolsalt ja lojaalselt.

Lisaks saatis prokurör teate, kus pidas vajalikuks rõhutada, et teatavasti on tõendamisstan-dardid kriminaalmenetluses ja tsiviilmenetluses sedavõrd eri-nevad, et olukorras, kus krimi-naalmenetluses pole kohustuse rikkumise sedastamine võima-lik, võib see tsiviilmenetluses siiski tuvastamist leida.

Seega lähtusime hagiavaldu-se esitamisel nii prokuröri soo-vitusest kui ka Viimsi Haldu-se nõukogu ja juhatuse õigus-likust kohustusest uurida, kas varasemad tehingud on sõlmi-tud hoolsalt ja lojaalselt.

Viimsi Haldus on hagi tagami-seks tasunud deposiiti 32 000 eurot. Kinnitate, et see on ette-võttele mõistlik ja vajalik raha-paigutus?

Ratnik: See on see, mida ko-hus nõudis. On tavapärane, et kohus nõuab hagi tagamise kor-ral deposiiti. Kui Viimsi Haldus ei oleks seda summat tagatiseks tasunud, siis ei oleks kohus ha-gi taganud. See oleks tähenda-nud, et kui kohus hagi rahul-dab, siis on võimalik kostjatel eelnevalt end formaalselt vara-tuks muuta.

» Oluliste asjaolude varjami-sega rikkus Saretok hoolsus- ja lojaalsuskohustust.

Lextali advokaat Rainer Ratnik

KOMMENTAAR Majanduslikult oli see otstarbekas tehing

KRISTEL MENNING
Viimsi Halduse nõukogu endine liige

Haabneeme staadioni kinnistute müügi otsustamiseks toimus 11. jaanuaril 2016 Viimsi Halduse nõukogu koosolek.

Juhatus ja nõukogu liikmed toeta-sid müüki, leiti, et Haabneeme staadioni kinnistu ja selle hoonestusõiguse prob-leem tuleb lahendada. Staadioni kinnis-tuga tekkisid probleemid 2009, kui hoo-nestusõiguse omanik NordWest Kinnis-vara OÜ jäi võlgu. Järgnesid kohtuvaid-lus, täite- ja pankrotimenetlused, ent hoonestusõiguse probleeme need ei la-hendanud. 2015 detsembris saatis no-tar hüpoteegipidajatele avaldused an-da nõusolek hoonestusõiguse kustu-tamiseks, kuid nõusolekuid ei antud. Kõik nõukogu liikmed olid sellest tead-likud. Väide, et me vaikisime selle õigus-liku käigu võimalikkuse maha, on alu-setu ja vale.

Kinnistute müük oli kiire, sest hoo-nestusõigus oli äsja kantud Viimsi Hal-duse nimele ja hüpoteegipidajad või-sid alustada täitemenetlust. Sellisel ju-hul oleks kinnistute müük nurjunud, 150 000 eurot tulu jäänud saamata ja staadioni kinnistute probleem lahenda-mata. Staadioni kinnistute müük oli 2016 jaanuaris Viimsi Halduse jaoks ma-janduslikult otstarbekas ning nõukogu liikmed ja juhatuse ei rikkunud kinnis-tute müümisega oma kohustusi.

www.honda.ee

HONDA
The Power of Dreams

Autoostja saab peretoetust

Tähtsate otsuste puhul on hea, kui lähedased Sinu valikuid toetavad. Kui valid uut pereautot, siis Civic Tourer on parim – töökindel, praktiline, ruumikas. Paljudest lisadest tulenev sõidumugavus kindlustab Sulle kogu pere toetuse.

- Oma klassi kõige suurema pakiruumiga – 624 liitrit
- Aktiivne linnapidurduse süsteem
- Otsekokkupõrke hoiatus
- Liiklusmärkide tuvastussüsteem
- Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatus
- Ristuva liikluse hoiatus
- Pimeda ala informatsioon
- Tagurduskaamera
- Püsikiiruse hoidja
- Aktiivne kaugtulede süsteem
- Magic Seats
- Navigatsiooniseade

Honda Liising

- **0,99%** intress Honda Liisingu lepingutele
- Honda Liisingu lepingutele sissemakse **peretoetus 600 €**
- **1 aasta** liiklus- ja kaskokindlustus tasuta

Catwees OÜ Tallinn, Pärnu mnt 139, tel 650 3300; Tartu, Kalda tee 13, tel 730 0385; Pärnu, Ehitajate tee 2, tel 447 6176
Veho Eesti AS Tallinn, Paldiski mnt 100, tel 617 7080; Agdeck-Auto AS Jõhvi, Pargi 39, tel 332 1430; Narva, Võidu 19, tel 356 3311
ML Autoservice OÜ Kuressaare, Auriaga keskus, Tallinna tn 88, tel 452 2550; LX Motors OÜ Viljandi, Tallinna tn 86, tel 435 5421

Honda Liisingu aastase fikseerimata intressimäär 0,99% + 3 kuu EURIBOR puhul on 18 890 € (netohind) maksva sõiduki finantseerimisel kuumakse alates 211,39 € tingimusel, et sissemakse on 10%, lepinguperiood 60 kuud, jääkmaksumus 25%, läbisõidupirang 20 000 km/aastas ja lepingutasu 200 €. Kasutusse võetav krediidisumma on 17 001,00 € ja krediidikulukuse määr on nimetatud tingimustel 1,20% aastas. Kredidi saamiseks on vajalik sõlmida kindlustusleping. Kredidi kogusumma on 19 544,36 €, tagasimaksete arv on 60. Kredidi kogusumma arvutamisel on arvesse võetud krediidisummat, intressikulu, lepingutasu ning ei ole arvestatud võimalikke sõiduki registreerimiskulusid, riigilõive, hindamiskiti tasu ega finantseerimise eeltingimuseks oleva kasko- ja liikluskindlustuse makse suurus. Finantseerimise pakkuja on Nordea Finance Estonia AS. Tutvuge liisingutingimustega ning vajaduse korral konsulteerige asjatundjaga. Pakkumine kehtib, kuni kaupa jätkub. Ülal nimetatud varustus saadaval alates Sport Navi ADASI varustustasemest. Pildid on illustreeriva tähendusega. Kombineeritud kütusekulu: 3,8-6,6 l / 100 km; CO₂: 99-155 g/km

CIVIC TOURER

► Vene erakonna tõenäolisele tekkele aitab kaasa olukord, kus Eestis on 20-30% elanikkonnast poliitilise esindajata.
FOTO: ANDRAS KRALLA

POLIITIKA

Lobjakas: tekkida võib vene erakond

Eesti poliitikas võib tekkida vene erakond ja IRLi esimees Helir-Valdor Seeder võib plaanida valitsusliidu lõhkumist, leiab poliitikaanalüütik Ahto Lobjakas.

ELIISA MATSALU
eliisa.matsalu@aripaev.ee

Äripäev

„Ratas on nagu tabula rasa, kel on tugevaid külgi, kuid ühtlasi ka suuri kaardistamata alasid, mis on üllatav inimese kohta, kes on nii kaua poliitikas olnud.“

Ahto Lobjakas

Eesti poliitmaastikul püütakse üha rohkem kaarte segi ajada. Üleeile teatasid Marko Mihkelson ja Margus Tsahkna, et lahkuvad IRList ja löid selle otsusega segi riigikogus hääle jagunemise. Samal ajal on üha kindlam, et Edgar Savisaar tuleb sügisel kohalikel omavalitsuse valimistel välja oma nimekirjaga. Samuti pole Mihkelson

välistanud, et tekkida võiks hoopiski uus erakond. Poliitikaanalüütik Ahto Lobjaka sõnul on aga Mihkelsoni sõnad, justkui ta pole Eestile veel kõike andnud ja et võib-olla teeb uue erakonna, nali. „Esiteks on parempoolseid erakondi juba kolm tükki ja kui ta oleks millekski võimeline, siis oleks ta seda teinud erakonna sees,” ütles Lobjakas. Seega on Lobjaka arvates välistatud, et tekiks uus parempoolne erakond. Küll aga on võimalik, et lõhki läheb Keskerakond ja tekib uus vene erakond.

Nimelt kui osa Keskerakonna liikmeid koos Olga Ivanova, Yana Toomi ja Edgar Sa-

visaarega panevad kohalikel valimistel välja oma nimekirja, võivad nad Lobjaka sõnul panna käima midagi, mida pole enam võimalik peatada. „Sellest oleks väga raske tagasi tulla. See on midagi, mis viiks tõenäoliselt Keskerakonna juhatuse drastilise sammuni ehk siis nende liikmete väljaviskamiseni,” selgitas Lobjakas. See aga tähendaks omakorda, et tekiks sisuliselt vene erakond ja vene agenda, mida pole Eestis olnud 25 aastat. Lobjakas lisas, et praegu ongi Eestis anomaalne olukord, kus 25-30% elanikkonnast on esindajata ja kaua selline asi enam jätkuda ei saakski.

Integreerumine võtmeküsimus

Kui selline stsenaarium peaks täide minema, sõltub Lobjaka sõnul palju Jüri Ratase riigimehelikkusest ja visioonist, kuidas ta on võimeline integreerima uut vene erakonda eesti omaga nii, et vene hääled ei hakkaks eesti omadele vastanduma. Lobja-

ka sõnul oleks ideaalne variant, kui tekiks uus partei, kuid see seotaks usinasti Keskerakonnaga.

Ta tõi näiteks Saksamaa, kus Angela Merkeli kristlik-demokraatlikul erakonnal on Baierimaal omaette kristlik-sotsiaalne erakond. „Nad on kaks täiesti eri parteid, ent teevad koos koalitsiooni ja kuigi aegajalt pole nad teineteisega rahul, on nad justkui ühe munaraku kaksikud,” selgitas Lobjakas.

Kui sarnane olukord tekiks ka Keskerakonnas, oleks see Lobjaka sõnul Eestile miinimumprogramm. „Nii ei vastanduks vene hääled eesti omadele, nagu seda tahab Reformierakond,” ütles ta ja viitas Eerik-Niiles Krossi arvamusele Postimehes, mis oli mõeldud vastusena Jaak Alliku integratsiooniteemalistele seisukohtadele. Krossi loost jäi Lobjakale mulje, et Reformierakonnas on jõude, kes tahaks Eestist teha anti-Palestiina, kus eestlased tõrjuksid riigist välja venelasi samamoodi, nagu tõr-

ÕPPIMINE VÄLISMAAL

BALTIC COUNCIL
FOR INTERNATIONAL EDUCATION

Suurbritannia • USA • Kanada • Austraalia
Saksamaa • Šveits • Austria • Prantsusmaa
Itaalia • Hispaania • Holland ja teised riigid.

Keelelaagrid

- Parimatest keelelaagritest koolilastele vanuses 7-18 aastat, kursustest noorte ja täiskasvanute jaoks.
- Bachelor, Master, MBA kõrgharidusprogrammidest Suurbritannias, Šveitsis, Taanis, Hollandis, Prantsusmaal, Saksamaal, Itaalias, Hispaanias, Soomes, Tšehhis jt.
- Põhi- ja keskhariidusest parimates Suurbritannia, USA, Kanada, Austria, Hispaanias keskkoolides.

Kutseharidus

Keskharidus

- Kutsehariduse saamisest välismaal, sh on tasuta õppimine Suurbritannias.
- Parimatest hotellinduse ja turismikoolidest.

Kõrgharidus UK universities

Tallinn, Narva mnt 7

☎ 6998300

www.balticcouncil.ee

TARKVARA

ID-kaardi tarkvara toob kaks muudatust

Nädala jooksul ilmub kasutaja arvutiekraanile ID-kaardi tarkvara uuendamise võimalus, peamine uuendus on rakendus, mis võimaldab võltsimiste ennetamiseks üle tembeldada kõik DDOC-formaadis digiallkirjastatud dokumendid.

Riigi Infosüsteemi Ameti eID valdkonna juht Margus Arm ütles, et tembeldamise rakendus (TeRa) võimaldab üle tembeldada juba digiallkirjastatud dokumendid. „Esimesed 15 aastat tagasi antud digiallkirjad põhinesid räsialgoritmil (SHA-1), mis ei pruugi olla enam turvaline. Selleks, et välistada dokumendi võltsimise võimalust, tasub need üle tembeldada,” ütles Arm. Kõik varasemad allkirjad jäävad küll kehtima, kuid pole sedavõrd muukimiskindlad. Teine suurem uuendus seisneb digiallkirja eristamises.

„Põhiline, mida tasub arvestada, on digiallkirja ja Smart-ID e-allkirja erinevus,” selgitas Arm. Esimene on tema sõnul nii-öelda kõrgeima tasemega e-allkiri, mis on võrdeline omakäelise allkirjaga ning mida tunnustatakse Eestis igal pool.

Smart-ID e-allkirja puhul kehtivad aga mõned piirangud ning seda ei saa kasutada riigiga toimingutes, kus on nõutud omakäelist allkirja.

„DigiDoc3 rakendus kuvab Smart-ID e-allkirja kehtivana, aga samas on kollaselt toodud ka hoiatus, et e-allkirja aktsepteerimisel on teatud piirangud. Kasutaja peab ise veenduma, kas toiming juures on vastav e-allkiri sobiv või on vaja dokument allkirjastada digiallkirjaga ehk ID-kaardi või Mobiil-IDga,” ütles Arm.

ÄRIPÄEV.EE

Savisaar teatab valimisliidu loomisest

Rahvusringhäälingu raadio-uudiste teada teevad Edgar Savisaare toetajad Keskerakonnas eraldi valimisnimekirja kohalikeks valimisteks Tallinnas.

Nimekirja juhib Edgar Savisaar, riigikogu liikmetest kuuluvad sinna veel Olga Ivanova ja Oudekki Loone ning võimalik, et ka Peeter Ennits, kirjutas ERR. Suure tõenäosusega kandi-

deerib nimekirjas ka europarlamenti saadik Yana Toom. Ametlik kinnitus nimekirjale peaks tulema tänaseks väljakuulutatud pressikonverentsil, kus asjaosalised oma plaane tutvustavad.

Niinimetatud Savisaare nimekirja pakub ilmselt tihedat konkurentsi Keskerakonna valimisnimekirjale. Küll kinnitas nimetuks jääda sooviv kesk-

fraktsiooni liige raadiouudistele, et valitsusliitu neil lõhku- da ei ole kavas ning riigikogus jätkatakse erakonna esimehe ja peaministri Jüri Ratase juhitava valitsuse toetamist.

Keskerakonna aseesimees Jaanus Karilaid ütles ERRile, et võimaliku valimisliidu looja- d tahavad sellise tegevusega parandada oma positsiooni parteis.

Peaminister Ratas saatis IRLis juhtunu tõttu valitsuspartneritele kirja

Esmaspäeva hilisõhtul kirjutas peaminister Jüri Ratas valitsusliidule kirja, kus tõdes, et koalitsioonil on nüüd riigikogus kaks häält vähem, ent see ei peata nende tööd.

“Kindlasti olid Margus ja Marko oma otsust hoolikalt kaalunud ning seega ei jää meil muud üle, kui selle tõsiasjaga leppida,” viitas Ratas uudisele, et Margus Tsahkna ja Marko Mikkelson lahkuvad IRList ega kandideeri kohalikel valimistel.

Peaminister märkis, et kahe koalitsioonisaadiku lahkumine teeb hääletused riigikogus küll keerulisemaks, kuid ta usub, et

koalitsioon saab oma ülesandega hakkama. “Seda ootavad meilt valijad ning kõik Eesti inimesed, kelle heaks me oma erakondades ja valitsuses töötame.”

Ratas meenutas kirjas, et koalitsioon on poole aastaga palju head korda saanud ja tule- tas meelde ka ühised eesmärgid: julgeolek, majanduskasv, ühiskondlik heaolu ja sidusus ning rahvaarvu kasv. Peami- nister märkis ka, et loetud pä- vade pärast saab Eestist Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik, mis nõuab samuti koalitsioonilt palju tööd.

“Mina luban, et teen enda

poolt samuti kõik oleneva, et ta- gada valitsusele töörahu ning stabiilsus. See lubadus käib nii Keskerakonna kui ka meie oma- vaheliste suhete kohta,” viitas Ratas ka sellele, et viimastel päe- vadel on käinud tihe arutelu sel- le üle, kas osa keskerakondla- si võivad moodustada valimis- teks oma valimisliidu.

“Koalitsioon on koos tööta- mise ja meie ühiste kokkulepete teostamise vorm, millega kaas- neb tihti ka isiklike ambitsioo- nide kõrvale jätmine. Seda ikka selleks, et võidaksid meie toeta- jad ja kõik Eestimaa inimesed,” teatas Ratas.

juvad juudid Iisraelist välja palestiinlasi. See aga tähendab Lobjaka sõnul vaid konflikti. “See on ajalooliselt vastutustundetu kurss. Me peame venelased ühiskonda integreerima viisil, millega nad ka ise rahul oleks,” ütles ta.

Võimalus, et Ratas suudab sellise olu- korra Keskerakonnas kehtestada, on um- bes 50...60%. “Täiesti ei välista, aga suurt op- timismi mul ka pole,” ütles ta. “Ratas on na- gu *tabula rasa*, kellel on tugevaid külgi, kuid ühtlasi ka suuri kaardistamata alasid, mis on üllatav inimese kohta, kes on nii kaua poliitikas olnud,” nentis ta.

Enamusvalituse seis lahja

Kuigi Lobjakas nimetas Mikkelsoni sõnu naljaks, peab ta siiski Mikkelsoni ja Tsahk- na lahkumist oluliseks sündmuseks. “Nad muutsid kahemehe-*show*’na üleöö ära meie parlamendi reaalsuse, kus kõik kombinat- sioonid IRL-Vabaerakond-Reformierakond

ja EKRE-IRL-Reformierakond on põhimõt- teliselt kadunud,” selgitas Lobjakas. See aga tähendab, et praegu on enamusvalitsus või- malik vaid Reformierakonna ja Keskerakon- na Ratase või Kadri Simsoni tiiva koostöös.

Lobjakas usub, et Mikkelson hoiab 2019. aasta riigikogu valimisteni kümne küünega parlamendikohast kinni ja lii- tub ilmselt Reformierakonnaga. Seal on tal Lobjaka sõnul lootust leida välispoliitikas oma nišš. Tsahkna on aga tema sõnul tõsi- sem juhtum, sest tal paistab plaan end vä- hemalt mõneks ajaks poliitikast taandada.

Kõnekaks peab Lobjakas hoopis IRLi esi- mehe Helir-Valdor Seederi sõnu, justkui oleks praeguse olukorra IRLis põhjustanud koalitsioonileping. “See tähendab, et Seeder kavatseb kas ringist ruudu teha või ütleb, et kavatseb valitsusest lahkuda,” ütles Lobja- kas ja lisas, et muidu Seeder ei kritiseeriks nii karmilt koalitsioonilepingut, millele te- ma enda erakond on alla kirjutanud.

PALK Kõrgeima palga ootus IT õppijail

Kõrgeim palgaootus on Eesti Infotehnoloogia Kolledži lõpe- tanuil, selgub CV Keskuse pal- gaanalüüsist, järgnevad Estonian Business Schooli, Tallin- na Tehnikaülikooli ja Tehnika- kõrgkooli vilistlased.

Selgub, et IT Kolledži lõpetan- nud ootavad ligi 2100 euro suu- rust brutopalka.

Keskmisest kõrgema, roh- kem kui 1500eurose palgaoo- tusega on Estonian Business Schooli, Tallinna Tehnikaülikoo- li ja Tallinna Tehnikakõrgkoo- li lõpetanud.

Uuringust selgus ka, et kõr- gem haridustase suurendab töövõtja palgaootusi. Võrreldes bakalaureusekraadiga kergitab magistrikraad töötajate palga- soovi 23%.

Valdkondade lõikes juhivad palgaootuste edetabelit kõrg- haritud infotehnoloogia ja inse- neriteaduste spetsialistid.

ÄRIPÄEV.EE

EDETABEL

Koolide arvestuses teistest ees IT Kolledž

bakalaureusekraadiga ja rakendusliku kõrgharidusega lõpetajate palgaootus, €

Eesti Infotehnoloogia Kolledž	2061	Sisekaitseakadeemia	1317
Estonian Business School	1581	Tartu Ülikool	1265
Tallinna Tehnikaülikool	1554	Eesti Maaülikool	1247
Tallinna Tehnikakõrgkool	1539	Tallinna Majanduskool	1233
Eesti Mereakadeemia	1489	Tallinna Tervishoiu Kõrgkool	1188
Eesti Ettevõtluskõrgkool	1359	Tallinna Ülikool	1176
Mainor		Eesti Kunstiakadeemia	1163
		Euroakadeemia	1098

Erialade lõikes juhivad IT-valdkonnad

Infosüsteemide analüüs	2616	IT-süsteemide	1900
IT-süsteemide arendus	2409	administreerimine	
Arvutisüsteemid	2210	Soojusenergeetika	1879
Äriinfotehnoloogia	2123	Tehnomaterjalid ja	1844
Masinaehitus	2032	turundus	
Mehhatroonika	2002	Elektroenergeetika	1819

ALLIKAS: CV KESKUS.EE

Otsime oma meeskonda KOGEMUSTEGA MÜÜGIJUHTE Tallinna, Tartu, Rakvere

TARTU	7 330 605, 5556 6313 Võru mnt 3, tartu@cleanplanet.ee
TALLINN	670 6006, 5553 0440 Pirni tn 12, tallinn@cleanplanet.ee
RAKVERE	3 278 443, 507 1974 Tallinna mnt 21, rakvere@cleanplanet.ee
PÄRNU	5344 0551 info@cleanplanet.ee

www.cleanplanet.ee

Rohulõikur ECHO SRM-222ES

Tavahind 289€
Kampaaniahind
249€

Robotniiduk Worx Landroid M WG796E.1, WiFi, 1000m²

Tavahind 1190€
Kampaaniahind
990€

Murutraktor Cub Cadet LT1 NS96

Tavahind 1755€
Kampaaniahind
1495€

Murutraktor Cub Cadet XT3 QS127

Tavahind 4895€
Kampaaniahind
4295€

Aia- ja metsatehnika kauplus
Kevade 8, Tõrva
Tel. 7670508
www.metsakaup.ee

Ja palju teisi soodsaid aia- ning metsatehnika pakkumisi.

TEHING

PRFoods hakkab kuningannale kala pakkuma

Eesti kalatööstusettevõtte PRFoods soovib 15,4 miljoni euro eest osta kaks Suurbritannia firmat.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

PRFoods kavatseb omandada 85 protsenti Suurbritannia ettevõtete John Ross Jr Ltd ja Coln Valley Smokery Ltd aktsiatest.

Ettevõtte juhatuse liige Indrek Kasela ütles, et PRFoodsil ongi strateegia murda uutele turgudele, et muutuda keskmise suurusega regionaalsest tootjast rahvusvaheliseks tegijaks. Kasela ütles, et ettevõtte tahab veel laiendada, kuid Balti riikides ei näe nad ühtegi arvestatavat ettevõtet või kaubamärki. "Enamik kohalikke tootjaid on liiga väikesed ja tegelevad liialt allhankega. Seega on suund muud turgudel tegutsevatel ettevõtetel," ütles ta.

Kasela rääkis, et John Rossi asutaja Andrew Leigh oli minemas pensionile ning tema lapsed Christopher Leigh ja Victoria Leigh-Pearson soovisid jätkata ettevõtte arendamist. "Nii me üksteist leidsime. See oli nagu armastus esimesest silmapilgust, sest nii nende kui ka meie eesmärk on ehitada kiiresti kasvav rahvusvaheline ettevõtte, mis toodaks maailma parimaid Šoti lõhe tooteid ja samuti maailma parimaid Soome ning Saaremaa kalatooteid," rääkis Kasela.

Tuleb võtta kopsakas laen

Tehingu hind on börsiteate järgi 15,4 mil-

jonit eurot ja suurem osa sellest summast kaetakse pangalaenu. PRFoods plaanib võtta 12 miljonit eurot laenu Saaremaa Kala Asi kaudu kas Swedbankist või SEBst ja lisaks 1,5 miljonit eurot 5protsendilise intressimääraga investeerimisfirmalt Amber Trust II S.C.A SICAR.

Tehingu peavad heaks kiitma aktsionärid 19. juulil erakorralisel üldkoosolekul, kus aktsionärid saavad teada, kas on oodata ka muutusi dividendipoliitikas. Kasela märkis, et näeb järgnevatel aastatel väga kiiret kasvu John Ross Jr Ltdile ja PRFoodsile endale, nii käibes kui ka kasumis.

Hoopis teine hinnakategooria

Kasela sõnul on John Ross Jr esindatud kõikides tähtsamates kaubamajades ja hotellides, samuti ollakse ametlik tarnija Wimbledonis tenniseturniiril, Ascotil, Henley regatil ja teistel Suurbritannia olulisematel spordisündmustel. "John Ross Jr tooteid tarbivad nii Suurbritannia kuninglik perekond kui ka suuremate kaubanduskettide kliendid," lausus Kasela ja lisas, et toodete hinnad on muidugi hoopis erinevas kategoorias võrreldes praeguste turgudega Soomes ja Eestis.

PRFoodsi aktsia reageeris laienemisplaanile märkimisväärselt tõusuga. Ettevõtte turuväärtus oli eile pärastlõunaks Tallinna börsil kerkinud 3,47 protsendi võrra. Seejuures oli aktsiaga tehtud 23 tehingut ja käive oli 19 358,28 eurot.

TAUST PRFoodsi käive teistest üle

John Ross Jr Ltd on Šotimaal käideldud lõhe müüja, mis tarnib tooteid 30 riiki. Briti kuninglik perekond on ettevõttele andnud kuningliku garantii (Royal Warrant Holder). Ettevõtte mullune käive ulatus 13,7 miljoni euroni.

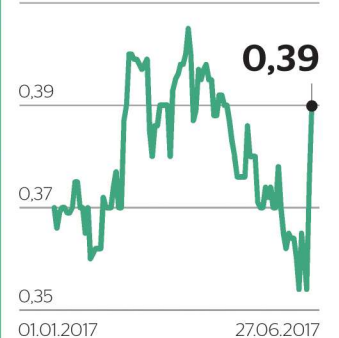
Coln Valley Smokery Limitedi käive oli eelmisel aastal 4,9 miljonit eurot.

PRFoodsi mullune käive oli 47,4 miljonit eurot.

HIND PRFoodsi aktsia on sel aastal liikunud kitsas koridoris

eurodes

0,41

ALLIKAS: BLOOMBERG

◀ PRFoodsi juhatuse liige Indrek Kasela ütles, et ühe ostetava ettevõtte tooted on lausa Suurbritannia kuningliku perekonna menüüs.

FOTO: ANDRAS KRALLA

PartnerDirect

Süle- ja lauaarvutite remont ja tarkvara seadistamine.
Ekraanide, klaviatuuride vahetus. Toiteplokid süle- ja lauaarvutitele. Akude vahetus.
www.itshop.ee/dell

Monitor 24" DELL P2417H

IPS Glossy, 1920 x 1080
VGA, HDMI, DP

259⁹⁹ **199.-**

Monitor 27" DELL SE2717H

Anti-glare, IPS, 1920 x 1080
VGA, HDMI

279⁹⁹ **229.-**

Sülearvuti Dell Vostro 3568

15,6" FHD matt laekraan
Intel® Core™ i5-7200U protsessor
8 GB operatiivmälgu, 256GB SSD ketas
Intel® HD 520 graafika, DVD-kirjutaja
WiFi AC, Bluetooth 4.2
2xUSB3.0, 1xUSB2.0, VGA, HDMI,
Microsoft Windows 10 64bit eng
Klaviatuuril paigutus: nordic
Kaal: 2,18 kg
Garantii 3 aastat! Akul 12 kuud

699⁹⁹ **599.-** Kingituseks sülearvuti kott

Kuumakse: 16,99€/kuus

Stiilne ja võimas lauaarvuti Dell Optiplex 7440 24"

23,8" WLED 1920x1080 laekraan
Intel® Core™ i5-6500 protsessor
8GB operatiivmälgu, 256GB SSD mälgu
Intel® HD graafika, WiFi AC, Bluetooth 4.1,
DVD-kirjutaja, HD veetikaamera
klaviatuur (ENG) + hiir
Pordid: 6xUSB3.0, 2xUSB2.0,
RJ-45, audio väljund, audio sisend,
HDMI väljund, HDMI sisend, DP
Microsoft Windows 10 Professional
Garantii 36 kuud!

1290⁹⁹ **899.-**

Kuumakse: 25,50€/kuus

Enneolematu hinnaga DELL Inspiron 13 5378

13,3" FHD WLED Glare IPS puutetundlik ekraan
Intel® Core™ i5-7200U protsessor
Intel® HD graafika, 8GB operatiivmälgu,
256 GB SSD ketas, Bluetooth v4.0
1xUSB2.0, 2xUSB3.0, HDMI
mälukaardilugeja, veetikaamera
Aku 3 cell, kaal: 1,71 kg
Nordic asetusega
taustvalgustusega klaviatuur
Microsoft Windows 10 64bit
Macafee 15 kuu litsents
Garantii 3 aastat!

999⁹⁹ **899.-**

Kuumakse: 25,50€/kuus

Kiire, võimas, kerge sülearvuti Dell Latitude E5470

14" HD LCD matt laekraan
Intel® Core™ i5-6200U protsessor
256GB SSD ketas,
8GB DDR4 operatiivmälgu,
Intel® HD Graphics, Bluetooth 4.1
Microsoft Windows 10 Professional
Aku kestvus kuni 8 tundi
ID kaardilugeja
Garantii 12 kuud

1099⁹⁹ **749.-**

Kuumakse: 21,25€/kuus

Rakvere:
Müük ja hooldus
Rägavere tee 37
Tel. 322 3456
Mob. 51 30 349
Mob. 52 79 490
rakvere@itshop.ee

Rakvere:
Jaemüük
F.G. Adoffi 11
(Kroonikeskus)
tel. 322 5410
Mob. 50 23 380
krooni@itshop.ee

Pärnu:
Müük ja hooldus
Papiniidu 5A/1
(Sillakeskus)
Tel. 443 3141
Mob. 51 01 416
parnu@itshop.ee

Tallinn:
Müük ja hooldus
Väike Paala 1
(Siemens maja)
tel. 601 0000
Mob. 52 65 690
mustikas@itshop.ee

Jõhvi:
Müük ja hooldus
Narva mnt. 5
(Bussijaama vastas)
Tel. 335 6253
Mob. 51 77 755
johvi@itshop.ee

Tartu:
Müük ja hooldus
Turu 45B
(Sepa keskus)
tel. 731 0737
Mob. 52 25 504
tartul@itshop.ee

Viljandi:
Müük ja hooldus
Kivi 2
(Leola ärikeskus)
tel. 433 3122
Mob. 50 10 689
viljandi@itshop.ee

E POOD
24 H
www.itshop.ee
Tel. 443 3141
Mob. 50 94 085
epood@itshop.ee

▲ Sotsiaalministeerium tahaks keelata koolipuhvetites ebatervisliku toidu müümise. FOTO: URMAS LUIK / PÄRNU POSTIMEES / SCANPIX

TERVIS

Riik tahab keelata koolis saiakeste müümise

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Riik tahab alates 2019. aastast keelata koolipuhvetites saia-keste, rämpstoidu ja karastusjookide müügi, et kaitsta laste tervist. Lisaks ei või alaealised tulevikus lasta end tätoveerida ega käia solaariumis.

Muudatused on osa sotsiaalministeeriumis valminud mahukast rahvatervise seaduse eelnõust, mis läks nädala alguses teistele ministeeriumitele kooskõlastamiseks.

Puhvetid puhtaks

Üks olulisemaid muudatusi on koolipuhvetites müüdava toidu valiku piiramine. Tekstist ei tule küll otsesõnu välja, missugune kaup täpselt keelatakse, öeldud on vaid, et välistatakse madala toiteväärtusega ja kõrge energiasaldusega kauba müük. Arvata aga võib, et see tähendab kõike moosipallidest kartulikrõpsude ja limonaadini.

Keelu vajalikkust põhjendab ministeerium sellega, et lapsed on piiratud tegevusega isikud, ent koolis viibides saavad nad iseseisvalt tehinguid teha. Samas ei pruugi lapsed olla teadlikud ega võimelised otsustama, missugune kaup on tervisele kasulik ja milline mitte.

Keeld riivab ettevõtlusvabadust, ent ministeeriumi hinnangul kaalub tervise kaitse selle üles. Puhvetitööstajad saavad jätkuvalt koolides kaupa müüa ja kasu teenida, lihtsalt tuleb muuta sortimenti.

74

protsenti suurem tõenäosus on haigestuda melanoomi neil, kel harjumus solaariumis käia.

Alaealiste elu mõjutavad muudatused sellega ei piirdu. Eelnõus võttis ministeerium luubi alla ka iluteenused ja tahab keelata alla 18aastaste tätoveerimise ning solaariumis käimise.

Viimastel aastatel on Eestis melanoomi haigestunud inimeste hulk järsult tõusnud: kui 2003. aastal oli esmajuhte veel 119, siis 2008. aastal juba 163 ning 2013. aastal tervelt 222. Noorte ehk 15–29aastaste seas on melanoom sageduselt teine vähkkasvaja, seisab eelnõus.

Ministeeriumi kinnitusele näitavad uuringud, et solaariumi külastajatel on oht melanoomi nakatuda 74% suurem kui nendel, kes lampide all ei käi. Ka teiste nahahaiguste risk on solaariumikülastajatel suurem.

Alaealistel tahabki riik solaariumiteenuste kasutamise keelata selleks, et ennetada melanoomi ja vähendada selle levikut. Säärast piirangut on soovitanud ka Maailma Terviseorganisatsioon WHO ning alla 18aastastele on solaariumi keelanud näiteks Prantsusmaa, Ühendkuningriik, Saksamaa ja

Hispaania. Tätoveerimise tahab ministeerium alaealistele keelata samuti peaaesjalikult selleks, et ära hoida nakkushaigusi, nahakahjustusi ja muid terviseriske. Alla 18aastane ei saa seaduse jõustumisel end tätoveerida lasta isegi siis, kui lapsevanem selleks loa annab.

Tätoveeringud on ohtlikud

Tätoveerimine on üha tõusvam trend, siiski on protsess üsna ohtlik, probleemid tulevad nii protsessist endast kui ka kasutatud värvainetest. Muu hulgas tõi sotsiaalministeerium välja, et tätoveerimisvärvides kasutatakse pigmente, mis pole selleks mõeldud – tihti on värv mõeldud hoopis näiteks tekstiili, autode või plasti värvimiseks. Tätoveerimisel kasutatakse neid seetõttu, et värvid on püsivad ja väga vastupidavad.

Samas võivad pigmendid sisaldada raskmetalle ja ohtlikke orgaanilisi ühendeid. Mõned värvained võivad olla ka kantserogeensed. Mida varasemas eas inimene tätoveeringu teha laseb ning säärase ainetega kokku puutub, seda suurem tõenäosus on elu jooksul haigestuda, märkis ministeerium.

Euroopa Liidus on alaealiste tätoveerimise keelanud näiteks Rootsi ja Ühendkuningriik. Sotsiaalministeeriumi teatel on tätoveerimise piirangut alaealistele pooldanud ka teenuseosutajad ise. Lisaks on mitmed tätoveerijad juba praegu otsustanud noortele teenust mitte pakkuda.

Ilusüstidele karmim kord

Karmimaks läheb kord ka selles, kes tohib pakkuda niinimetatud invasiivseid kosmeetika-teenuseid ehk näiteks ilusüste või mesoteraapiat.

Edaspidi tohib sääraseid teenuseid pakkuda vaid registreeritud tervishoiutöötaja ehk terviseametis registreeritud arst, hambaarst, öde või ämmaemand. Piirang on ministeeriumi teatel vajalik seetõttu, et protseduurid on ohtlikud ning võivad kaasa tuua tüsistusi.

Invasiivsete protseduuride alla käib suur hulk mittekirurgilisi iluprotseduure. Näiteks käivad sellesse kategooriasse mitmed salongides pakutavad

teenused nagu kemikaalide süstimine naha alla, sügav keemiline koorimine ja mikronõelumine. Mõnikord kasutatakse selliste protseduuride puhul ka lasereid.

Reguleerimise eesmärk on ära hoida kõrvalnähte ja rasked tervisekahjustusi. Kõige kehvemal juhul võivad kahjustused olla jäävad. Näiteks nahaprotseduuride puhul on tõenäosus, et puuduliku väljaõppega kosmeetik eemaldab näiteks papilloomi asemel sünnimärgi, mis aga tähendab, et pahaloomuliste kasvaja tekke oht suureneb.

Tarbijal võib olla keeruline hinnata, millised on kosmee-

tikateenustega kaasnevad riskid. Ministeeriumi hinnangul peab seega riik tagama, et teenuseosutajad oleksid piisavalt kvalifitseeritud ja töötaksid ohutult. Ka näiteks Taanis ja Prantsusmaal võivad invasiivseid teenuseid pakkuda vaid tervishoiutöötajad.

Piirangu mõju ei ole ilmselt väga suur. Tallinnas pakub selle kategooria teenuseid umbes 65 salongi, ent üldjuhul teevad protseduure juba praegu kvalifikatsiooniga tervishoiutöötajad. Neil vähestel, kel pole meditsiinilist haridust, tuleb edaspidi siiski ümber õppida või äri lõpetada.

PARIMAD HOOLDUSNIIDUKID KODU- JA PROFIKASUTAJALE!

Palju erinevaid mudeleid.

- Lõikelaiused 102–803 cm
- Spetsiaalsed niidukid põhu- ja taimepealsete, võsa jne purustamiseks
- Niidukid sobivad erinevatele traktoritele
- Paljud mudelid kohe laos olemas

Maaletooja ja müüja:

SAMI MASINAKESKUS OÜ

Tule 20, 76505 SAUE, tel 528 2732, 521 8462

Petseri 40, 68204 VALGA, tel 524 1759

www.sami.ee

SAMI
MASINAKESKUS

INO

Wiru Uks Tallinn OÜ

PROFESSIONAALSE KVALITEEDIGA:

- Ryterna garaažiuksed
- Findoor voldikuksed
- PVC-rulluksed ja kiirruulluksed
- BFT, Somfy ja GFA-Elektromaten automaatika

Müük, paigaldus, remont ja varuosad

Tel 5044 798, 5698 0540
www.wu.ee

PAKUME AIA- JA MOODULMAJU KOOS PAIGALDUSEGA

✓ vaata lisa
www.bebri.lv
kirjuta info@fbm.ee
või helista 5694 9474

Võtmed kätte hinnad alates 4200.-

Arvestades Eestimaa suve on kõikidesse majadesse ka kamina paigalduse võimalus.

Oleme puitehitiste alal 16aastase kogemusega ning meie tooted vastavad ELi ja USA standarditele.

► Itaalia rahandusminister Pier Carlo Padoa peab hättasattunud pankade kõrval hakkama saama ka üüratu riigivõlga. FOTO: EPA

RIIGIABI

Iga itaallase taskust 300 eurot

Pühapäeval teatas Itaalia valitsus, et paneb kahe Veneetsia panga päästmiseks kokku 17 miljardi eurose abipaketi – kuid sellega pole sealse finantssüsteemi mured veel otsas.

LIINA LAKS
liina.laks@aripaev.ee

Äripäev

Itaalia rahandusminister Pier Carlo Padoa teatas pühapäeval pärast valitsuse erakorralist istungit, et Milanos asuv riigi suurim kommertsbank Intesa Sanpaolo saab riigilt enam kui 5 miljardit eurot, et osta sümboolse 1 euro eest Banca Popolare di Vicenza ja Veneto Banca "head" varad. Euroopa Komisjon kiitis plaani heaks.

Pankade mure sai alguse miljardite eurode väärtuses hapukslõinud laenudest, mille puhul polnud lootustki, et neid kunagi tagasi makstakse. See aga tekitas likviidsusprobleemi.

Wall Street Journali andmeil võetakse raha 20 miljardi euro suurusest riikli-

kust "abifondist", mida koguti just pankade päästmiseks. Praegune abipakett tähendab, et iga itaallane peaks pangale päästmise eest maksma ligi 300 eurot. Väljalubatud 17 miljardist eurost 5,2 läheb otse Intensa ning lisaks pannakse kriisipangad ostnud Intensa jaoks kõrvale veel 12 miljardit – garantiiks, et ostetud varad pank ennast raputama ei hakkaks.

Rahva rahast näpud eemale

Kahe Itaalia panga päästmine on tekitanud palju küsitavusi: alles 2016. aastal lepitati Euroopa Liidus kokku, et rahva rahaga – nagu viimases kriisis – panku enam päästma ei hakata. Itaalia soovis juba märtsis Euroopa Liidult erandit, mis oleks võimaldanud kahele pangale riigiabi anda, kuid sai eitava vastuse.

Euroopa Liiduse tegeleb pankade päästmisega Simple Resolution Board ja kui Itaalia

E-Pood AVATUD
24h

OSTA AKNAD JA UKSED KODUST LAHKUMATA
seicomaknad.ee

- Plastikaknad
- Puitaknad
- Puitaluiniiniumaknad
- Alumiiniumaknad

SeiCom
aknad ja ukSED

**ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE
VAID OMA TEGEVUSELE!**
REGISTRAATORID

0,5€ (sisaldab km)
0€

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.
E-N 10–17, R 10–18
Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608
www.Apuneks.ee

REALISATSIOONIKESKUS . EE

- TÖÖRIISTAD
- ÄRITARBED
- KODU-JA KONTORIMÖÖBEL
- EHITUSMATERJALID
- ELEKTROONIKA
- SPORDIKAUBAD
- KODUMASINAD
- LAOSISUSTUS
- KODUKAUBAD
- EHITUSMASINAD
- VEESÕIDUKID
- VARUOSAD

MEIL ON SUUR VALIK NII UUT JA KASUTATUD KAUPA!!!

www.realisatsioonikeskus.ee
Ehituse 8, Haljala, Lääne-Virumaa
Tel +372 56 444 07
info@realisatsioonikeskus.ee

2,3

triljonit eurot on Itaalia riigivõlg. Pankade päästmiseks kuluv 17 miljoni eurot on selle kõrval mõõdukas summa.

lia nüüd sealt uuesti luba küsis, viidati seal Wall Street Journali andmetel sellele, et kahel pangal ei ole erilist mõju finantsstabiilsusele ehk kaks panka, mille osakaal Itaalia panganduses on ligikaudu kaks protsenti, on piisavalt väikesed, et jätta otsuse tegemine Itaaliale. Seal ei raisanud valitsus otsuse tegemisega aega.

Pankade sulgemisele kulub 17 miljardit eurot. Otsus peaks kaitsma eelisvõlakirjade ja säästukontode omanikke. Seevastu niinimetatud *junior*-võlakirjade omanikud (madalama nõudejärguga võlakirjad), mis on kõrgema riski ja kõrgema intressimääraga, kannavad Financial Timesi andmetel kaotusi. Kaotajateks on tõenäoliselt ka mõlema panga aktsionärid, kelle väärtpaberid muutuvas sulgemise tagajärjel väärtusetuks.

Kiiret otsust kannustasid valimised?

Kuigi Itaalia valitsus põhjendas pankade päästmise otsust vajadusega päästa uute vapustuste eest Itaalia majandust, mis alles hakkab kriisist väljuma, mängivad toimus oma osa ka lähenevad valimised.

Pühapäeval peeti Itaalias kohalike valimiste viimane voor (esimene oli 11. juunil) ning märgid näitavad parementsentristide seisu tugevnemist. Pühapäevastel valimistel näitasid jõudu pagulasvastane Põhja Liiga ja Silvio Berlusconi Forza Italia, kes WSJ andmetel kogusid 54 protsenti häältest.

Valitsevad demokraadid said 46 protsenti häältest ja kuna võimul olevad vasakpoolsed kaotavad edumaad, kardavadki nad, et pankade kukkumine võib tuua doominoefekti kogu Itaalia pangasüsteemis, mis võib valijad järgmise kevade üldvalimistel parempoolsete kätte mängida.

Pankade päästmisega pole Itaalia finantssektori mured lahendatud. Meedia andmeil on riigi pankades kokku ligi 350 miljardi euro väärtuses halbu laene ja järgneva paari nädala jooksul haarab valitsus ohjad riigi suuruselt neljandas pangas Monte dei Paschi di Sienas.

Juunis sai Itaalia Euroopa Liidult poole-nisti nõusoleku kasutada maksumaksja raha panga päästmiseks. Ülemöödunud nädalal teatas kaks USA fondi, et ei kaalu enam 26 miljardi euro eest kiratsevas pangas võlakirjade ostmist. Kuid panga üks päästmingimus on just see, et maailma vanim pank suudaks ka erainvestoreid kaasata.

Viljar Veebel: need pangad tuleks pankrotti lasta

Turumajanduse seisukohast oleks tervislikum mitte-toimivad Itaalia pangad pankrotti lasta, mitte neid maksurahaga päästa, leiab riigiteaduste õppejõud Viljar Veebel.

“Kapitalism ilma pankrotihirmuta on samavõrd poolikult toimiv kui kristlus ilma põrgusse sattumise kartuseta,” sõnas Veebel. “Pedagoogiliselt on tegemist väga halva õppetunniga,” ütles Itaalias viibiv Veebel Banca Popolare di Vicenzat ja Veneto Bancat puudutavat, maksumaksjale 17 miljardi euro suurust kulu tähendavat päästeplaani kommenteerides.

Veebeli sõnul motiveerivad päästeaktsioonid pangaomanikke ja juhte võtma suuremaid riske, sest nendega kaasnev kasum jääks neile endale. “Samal ajal kompenseeriks aga riskidega kaasnevad kaotused maksumaksja, nagu ka antud juhul,” märkis ekspert. “Lisaks võib see viia korruptiivsetele rahastusotsustele ja teatud sektorite ülekuumenemisele ning võlgade kuhjumisele,” kommenteeris ta Itaalias toimuva mõju pangandussektorile tervikuna.

Itaalia poliitikute vaatenurgast on väljakäidud lahendus aga Veebeli hinnangul sobiv. “Arvestades Itaalia valitsuse üle 2,3 triljoni suurust riigivõlga, on 17 miljardit üsna mõõdukas summa, eriti kui see suurema kriisi ära hoiab,” märkis Veebel.

Unistus investorist-ülevõtjast

Veebel ütles, et pankade probleemidele viitasid juba Euroopa Keskpanga varasemad stressitestid. “Aga nii nagu ka raskustes olevate Itaalia, Hispaania, Kreeka ja Portugali pankade puhul, loodeti ja loodetakse ka antud juhul, et ehk leidub enne sobiv investor-ülevõtja, kui pangad täiesti maksejõuetuks muutuvad,” selgitas Veebel. “Selles lootuses valitsus neid ka praegu aitab, lisaks on muidugi vajadus kaitsta hoiustajate huve ja vältida uue finantskriisi teket.”

Veebel lisas, et Itaalias on usk suur, et valitsus suudab hädalised nii sel kui ka järgmisel korral välja aidata.

Itaalia pankade aitamine pole tema sõnul keelatud riigiabi. “Põhimõtteliselt on riigiabi andmine Euroopa Liidus lubatud, kui sellel on enne andmist Euroopa Komisjoni heakskiit,” selgitas Veebel. “Vastavatel ettevõtetel on restruktureerimisplaan, mida nad osaliselt ise finantseerivad, tegemist on ühekorde abiga ja antav abi ei riku normaalset turukonkurentsi,” selgitas ta. Veebeli kinnitusel aktsepteeritakse abi lubamisel enam sotsiaalse infrastruktuuri pakkujaid, kelle hulka võib mõõdukusega arvata ka finantsteenuste pakkujaid.

“Kapitalism ilma pankrotihirmuta on samavõrd poolikult toimiv kui kristlus ilma põrgusse sattumise kartuseta.

riigiteaduste õppejõud Viljar Veebel

UC RENT

ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELGID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE

RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS

tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

Asfalteerimistööd

+372 5566 2613
 www.asfalt.ee

Teeme tööd üle Eesti!

• asfalteerime
 • remondime asfaldiaugud

KIIRELT JA SOODSALT!

ergoron

LADUKS

www.laduks.ee

TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

KONKURENTS

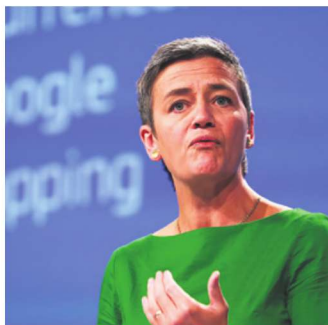
Google sai Euroopast rekordtrahvi

INDREK MÄE
 indrek.mae@aripaev.ee

Google kaotas Euroopas oma suurima kohtuvaidluse, mis tähendab, et ettevõtte peab maksma hiigeltrahvi.

Nimelt süüdistasid Euroopa ametivõimud Google'it otsingutulemuste moonutamises viisil, mis aitas kaasa konkurentide väljasuretamisele ning suunas kliente rohkem Google'i enda e-müügikanalite juurde. Trahviks sellise tegevuse eest määrati Google'ile 2,4 miljardit eurot.

“Google'i strateegia oma teenuste pakkumisel ei seisne üksnes oma toote parendamises, vaid otsingutulemustes eelistatakse süstemaatiliselt enda e-müügi teenuseid,” ütles Euroopa Komisjoni konkurentsivolinik Margrethe Vestager Bloom-

▲ Euroopa Komisjoni konkurentsivolinik Margrethe Vestager ütles, et Google'i tegevuse tõttu pole tarbijal valikuvabadust. FOTO: EPA

bergile. “Nii puudub ka Euroopa tarbijal adekvaatne informatsioon vabade valikute langetamiseks.”

Ühtlasi anti Alphabeti tütar-ettevõttele aega 90 päeva, et se-nine konkurente diskrimineeriv tegevus lõpetada ja reastada nad otsingumootoris samade põhimõtete alusel nagu kõik teised ettevõtted. Google peab kahe kuu jooksul Euroopa Komisjoni teavitama, kuidas see saavutatakse.

Ohustab ka lisatrahvi

Korraldustele mitteallumine võib Google'ile kaasa tuua lisatrahvi, mille suurus on 5 protsenti igapäevasest käibest vastavalt tähtaja ületanud päevade arvule.

Uurimine on kestnud 7 aastat ning selle algatas mitu väiksemat veebipoodi. Nende hulgas oli siiski ka suuremaid tegijaid, näiteks Microsoft.

EUROALA

Draghi: veel tuleb stimuleerida

Euroopa Keskpanga president Mario Draghi ütles, et isegi kui Euroopa majandus on taastumas, vajab see ikka meetmeid, mis kasvutrendi tugevdaksid.

“Kõik märgid näitavad euroala majanduse laialdast tugevnemist. Sellegipoolest tuleb jätkata rahapoliitikat, mis hoiaks inflatsiooni kestva ja jätkusuutliku,” vahendas Bloomberg.

Draghi sõnul on inflatsiooni summutavad meetmed siiski lühiajalised. Euro reageeris väljajätlemistele 0,6protsendilise tugevnemisega dollari suhtes.

Siiski jättis Draghi ruumi ka võimalustele, et stiimulmeetmeid tulevikus vähendatakse. “Kui majanduskasv jätkab taastumist, peab ka poliitika sellega kohanema,” märkis ta.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMENTAAR

Patunimekiri
pikeneb

Varsti jooksevad lapsed vahetunnis puhveti asemel üle tee poodi krõpsu ostma, täpselt nagu kaubaautojuht tangib teisel pool piiri paagi kütust täis ja pereisa käib enne pidu Lätis jooki toomas.

Riik tahab alates 2019. aastast keelata koolipuhvetites saiakeste, rämpstoidu ja karastusjookide müügi, et laste tervist kaitsta. Lisaks ei või alaealised peatselt lasta end tätoveerida ega käia solaariumis. Eesmärk on üllas, aga pean sotsiaalministeeriumi kurvastama – ega silma alt ära koristamine isu rämpsu järele väheneda. Ebatervisliku toidu keelamine koolipuhvetitest ei õpeta lapsi tegema tervislike valikuid, vaid võtab lihtsalt ühe valiku laualt ära. Edaspidi tuleb lastel koolipuhveti asemel vahetunnis majast välja poodi lipata või siis pärast tunde suurem patustamine ette võtta.

Käsud kõige kõrgemalt

Loomulikult arvan, et lapsed (ja üldse kõik inimesed) peaksid toituma tervislikult, ning kohe kindlasti ei arva ma, et alaealised (ega üldse keegi) peaks end solaariumis tõmmuks päevitama. Kui rämpsumüügi keelaks iga kool ise näiteks lastevanemate üldkoosoleku või hoolekogu otsusega, oleksin väga õnnelik. Kuid praegu teeb laste ja lastevanemate eest selle otsuse ära riik, mis ei ole mulle sugugi meelepärane.

Ühe põhjuse, miks selline riiklik keeld mulle ei meeldi, ütleb ministeerium ise eelnõu seletuskirjas – see on ettevõtlusvaenulik, nagu on ka paljud viimase aja maksuotsused. Ministeerium lisab küll, et puhvetipidajal tuleb lihtsalt kaup välja vahetada, mitte ukseid kinni panna, kuid milline kaupmees tahaks loobuda oma parimatest müügiartiklitest?

Otsuste tegemine tahab harjutamist

Teine põhjus on see, et karmide keeldude ja käskude asemel peaks kasvatama teadlikkust. Hirmus paljuks läheb Eesti riigis käsimist ja keelamist, selle asemel et teadmis- te kaudu eluterveid tarbimisharjumusi kujundada. Mulle meeldib vabadus, kuid sellised keelud-käskud piiravad seda.

Kui nüüd ironiseerida, siis pakun alkoholimüügiipiirangute, suhkrumaksude ja kangete aktsiiside kõrval riigile veel ideid: rahvatervise huvides võiks keelata liiga kiired, st avariiohtlikud autod. Lisaks tuleks riiklikult piirata arvutis ja teleka ees veedetavat aega, mis mõjub ju nii halvasti rühile ja silmanägemisele. Lõpetuseks keelame ära valitsuskriitiliste mõtete mõlemise, mis segab rahvatervisele kasuliku poliitika elluviimist.

VIIVIKA RÕUK
Äripäeva ajakirjanik

„Keelame ära valitsuskriitiliste mõtete mõtlemise, mis segab rahvatervisele kasuliku poliitika elluviimist.“

KOLUMNISTIDE KOLMAPÄEV

Igor Rõtov | Meelis Mandel | Aivar Hundimägi | Anvar Samost | Raivo Hein | Tarmo Tanilas

Diktatuuri veetlus

Liberaalid, konservatiivid ja sotsiaaldemokraadid on end uue radikaalse vasakpoolsuse suhtes poliitkorrektselt nurka värvunud.

USA konservatiivne kommentaator Kurt Schlichter on kirjutanud kaks raamatut lähituleviku Ameerika Ühendriikidest, mis on ideoloogilist joont mööda jagunenud kaheks – Ameerika Rahvavabariigiks rannikualadel ning Texasas asuva pealinnaga vana-deks USA osariikideks. Kahe riigi vahel valitseb sõjale lähenev vaenulikkus ning Ameerika Rahvavabariik on olemuselt sotsialistlik diktatuur Nõukogude Liidu stiilis.

Progressiivse diktaadi valinud Californias valitseb riiklik terror, sõnavabadust pole, inimesed on ideoloogilis-korruptiivsel alusel jagatud eri õigus- te ja hüvedega kastidesse ning rahvamajandus on käpuli. Kõike saadab massiivne ajupes. Schlichter ei säästa taolise olukorra tekkele viiteid pil- lates USA demokraatliku partei tipp-poliitiku. Näiteks on raamatuis avalikes kohtades Barack Obama kujud, täna- vad kannavad Bernie Sandersi ja Hillary Clintoni nime. Vaba USA ja “rahvademokraatliku” diktatuuri piir jookseb mööda joont, millest ühele poole jäävad sinised ehk valimistel demokraatide poolt hääletavad osariigid ning teisele poole punased ehk need, kes enamas- ti hääletavad vabariiklasi ning viimastel presidendivalimistel Donald Trumpi.

Mõlemad raamatud on Tom Clancy stiilis lobedalt kirjutatud ning see oli ka põhjus, miks neid lugema juhtusin. Lugemise taustal tiksus pidevalt peas alateadlik kõhklus. Kuidas ikka nii saab öelda ja mõelda, viia proportsioonist täies- telt välja praeguse USA poliitilised ja kultuurilised trendid? Ei ole ju realistlik, et progressiivse maailmavaatega üliõpilased asuvad ideoloogiliselt v- lel poolel asuvate kaaskodanike ümberkasvatamiseks karis- tussalku looma?

ANVAR SAMOST
ajakirjanik

„Demokraatiat, õigusriiki, eraomandit ning turumajandust kaitsvatel poliitilistel jõududel on vaja liidreid, kes ei oleks kramplikult korrektsed.“

Samas teated USA suurülikoolidest kinnitavad, et sõna- ja mõttevabadusega on asjad tõesti halvasti. Ning poliitilisel tasandil käib maailmavaateline võitlus ennenägematute meetoditega. California näiteks keelas äsja kõik ameti- reisid osariikidesse, mis ei ole nende meelest piisavalt liberaalsed LGBT õiguste osas. Põhja-Carolina sattus selle keelu alla, kuna ei luba ametihoone- tes inimestel kasutada sünni- pärasele soole mittevastavaid tualettruume.

Kui siia lisada ähvardused ning otsesed rünnakud vabariiklastest rahvasaadikute vastu, siis ei näi Schlichteri düstoo- piad enam üldse väga ir- reaalsed või radikaalsed. See on häiriv, kõhedust tekitav.

Noored corbynistad

Eestile lähemal on hoiatav Suurbritannia valimistulemus. Jeremy Corbyni juhitud töö- partei ei võitnud valimisi, kuid võitis need noorte ja noorema- te keskealiste valijate seas.

Corbyn on viinud tööpar- tei järsult vasakule, jutlustades maksude laialdast tõstmist, infrastruktuuri- ja energiaet- tevõtete natsionaliseerimist, fossiilsete kütuste kasutamise- se loobumist, uute tuumajaa- made rajamise keelamist ja riigikeskseid reforme.

Corbyn on ka teatanud toe- tusest naistele mõeldud vagu- nitele reisirongides, kinnita- nud, et riiki tabanud terrori- rünnakutes on süüdi brittide enda välispoliitika, nimetanud

Iisraeli apartheidirežiimiks, kiitnud terrorirühmitusi Ha- masi ja Hezbollah'd, flirtinud holokausti eitajatega ning on suur sõber Kuuba ja Venezue- la diktatuuridega. Kõike ei jak- sa üles lugeda, kuid lõpuks tu- leb mainida, et Corbyn peab Ukrainas käiva sõja põhjusta- jaks NATOt.

Aga ometi esineb Corbyn Glastonbury festivalil ja pub- lik skandeerib ekstaasis tema nime. Milline tänapäeva po- liitik – peale Bernie Sandersi – veel sellega hakkama saaks? Ja kuhu peale Schlichteri vaimus mustade stsenaariumide võib see viia?

Parempoolsed korrigeerivad end surnuks

Eestis on äärmuslikke vasak- ideid propageerivad poliiti- kud mõnede keskerakondlaste ja roheliste näitel olemas. Vali- ma tulevad samas põlvkonnad, kel puudub igasugune mäles- tus tegelikust elust tööliste pa- radiisi helgesse tulevikku pür- givas rüpes.

Maailmavaadet ei saa keela- ta. Samas on oluline, et see põ- himõte oleks kaitsstud igas suu- nas. Liberaalid, konservatiivid ja sotsiaaldemokraadid on aga uue radikaalse vasakpoolsu- se suhtes end poliitkorrektselt nurka värvunud ning looda- vad, et valijatega aitavad ühele lainele saada tehnoloogiliselt täiuslikud sõnumid ja kam- paaniad.

Viimaste kümnendite Ees- tit (ning USA-d ja Suurbritan- niat) vaadates on selge, et de- mokraatiat, õigusriiki, era- omandit ning turumajandust kaitsvatel poliitilistel jõudu- del on vaja innustavaid ideid ning neid usutavalt kandvaid liidreid, kes ei oleks krampli- kult korrektsed. Kas keegi näeb neid siinmail paistmas?

KOMMENTAAR

Kilukonserv, pett – ja kõik?

Meie toidulaud ei pea piirdu- ma ainult kilukonservi, peti ja rukkileivaga, et see oleks oma.

Kaheksa aastat tagasi toi- duliidu loodud lipumärgi ees- märk on, et tarbija oskaks eris- tada Eesti ettevõtetest toodetud toitu välismaiste konkurentide toodangust.

Tootjad, kes tahavad lisaks rõhutada ka tooraine kohalik- kust, toovad selle toiduaine pa- kendil eraldi esile. Sageli kasu- tatakse selleks pääsukesemär- ki, mis muide oli olemas juba enne lipumärgi loomist. See- ga polnud toiduliidul kahek- sa aastat tagasi mingit vajadust luua samasisulist märgitust.

Ometigi käib mööda Ees- ti meediat ringi üks veisekas- vataja, väites, et toiduliit tege- leb tarbijate tahtliku eksita- misega. Kas selle loomakasva- taja arvates on Eesti inimene tõesti nii rumal ja arwab, et näi- teks lipumärki kandev Põltsa- maa kõrvitsa-mangosmuuti as-

SIRJE POTISEPP
toiduliidu juht

„Kas Eesti inimene eel- dab tõesti, et Suva sokid on tehtud eestimaist puuvilla kasutades?“

telpajuga sisaldab Eestis kas- vatatud mangot? Keegi ei sea kahtluse alla, et tegemist on eestimaise tootega, mida pal- jud eestimaalased armastavad ning mis on võitnud ka Ees- ti parima toiduaine tootekon- kursi kuldmärgi.

Tarbija oskab mõelda

Kuna lipumärk on järjest po- pulaarsem ka väljaspool toi- dutööstust, siis kannavad sini- mustvalget märki ka Suva so- kid. Kas veisekasvataja arva- tes eeldab Eesti inimene tõesti,

et need sokid on tehtud eesti- maist puuvilla kasutades?

Lipumärgiga toodetel on selgelt kirjas “toodetud Eestis”. Päritolumaa tähendab nii Ees- ti kui ka Euroopa õiguse mõis- tes seda, et toot on toodetud või valmistatud selles riigis. Tööt- lemata toidu puhul on pärit- olumaaks maa, kus toot on kas- vanud, juba lisaväärtuse saa- nud toodete puhul maa, kus toot on valmistatud.

Toidutööstuste jaoks on tooraine kvaliteet ülioluline. Samas on ka Eesti tooraine pu- hul kvaliteedikõikumisi ja see on sageli tunduvalt kallim. Kuid isegi siis, kui toote val- mistamiseks kasutatakse kas siis eestimaise tooraine puu- dusel või hinnaargumendist lähtudes naaberriikide toor- ainet, ei tehta kvaliteedis järe- leandmisi.

Mõned lipumärgi kritisee- rijad on püüdnud levitada sõ- numit nagu toot, mille valmis-

tamiseks on kasutatud ka im- porttoorainet, ei ole oma. Se- da on väga raske mõista neil tu- handetel pühendunud meistri- tel, kes lähevad igal hommikul tööle mõnda Eesti toidutööstu- sesse ning teevad päevast päe- va tööd selle nimel, et mis ta- hes toiduaine saaks võimalikult hea ja kvaliteetne ning rõõmus- taks võimalikult paljusid Ees- ti inimesi. Kas need tuhanded meistrid on vähem omad kui valitud lihaveisekasvatajad?

Minu hinnangul väärib li- pumärki iga toode, millele an- takse kõige suurem lisandvää- rtus just Eestis – arendatakse välja toote kontseptsioon, toi- mub töötlemine ja pakkimi- ne. Neid tooteid eksporditak- se kõikjale maailma kui Eesti toitu ja nende müügist saada- va tulu pealt laekub märkimis- väärselt maksutulu ka riigi- kassasse, millega tehakse oma- korda panus Eesti elu edenda- misse.

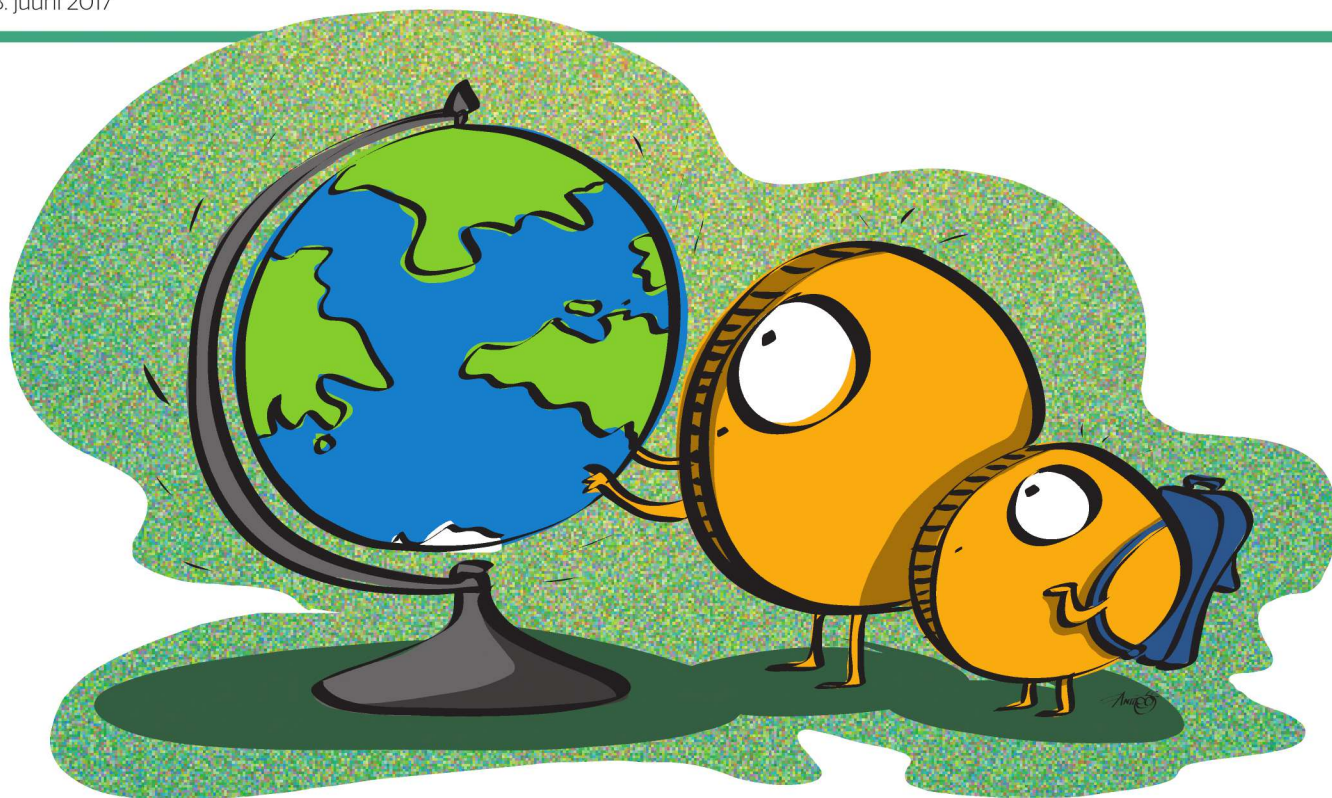
Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileeg aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja
kaastoid vajaduse korral lühendada.
Toimetus kaastoid ei tagasta. Kõik ajale-
hes Äripäev ja tema lisades avaldatud ar-
tiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajali-
se, majanduslikul, poliitilisel või religioos-
sel teemal) on autoriõigusega kaitsitud
teosed ning nende reprodutseerimine, le-
vitamine ning edastamine mis tahes kujul
on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta
keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu koh-
ta võtte pöörduda Pressinõukogusse,
pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

JUHTKIRI

Usu mind, mul on hea äri – tulevikuäri

Krüptoraha tuules kerkivatesse äridesse investeerimisel ole valmis raha kaotama, kui usud ainult joonistatud pilte.

Imelised juhtumised, kus keegi mingise täiesti uude tehnoloogiasse investeerides miljonid kokku ajas, jäävadki imedeks. Investeerimisel tark inimene imet teha ei ürita.

Bitcoin ja teised krüptorahad saavad siin-seal väiksemaid vendi-õdesid. Eesti firmal on sellele pakkuda poolvend – krüptorahal põhinev pank. Krüptoraha spetsialist Asse Sauga selle lahenduse eelistest aru ei saa, no ja lihtne see polegi.

Kuigi krüptopank Polybius Foundation on teada andnud juba enam kui paari-kümne miljoni kogumisest, soovib Äripäev liitumist kaaluvatel inimestel kasutada lihtsat kuldreeglit: investeeeri sellesse, millest aru saad.

Krüptorahadel on omad eelised ja kindel austajaskond. Esimese tulija bitcoini väärtuseks arvestatakse juba üle 40 miljardi euro ja sellega varakult liitunud on need, kelle edulugudega ka teistesse krüptovaluutadesse investeerima kutsutakse.

Selle edu tuules reklaamivad ennast nii mõnedki teised, kelle äriidee välja ei vea või kellel peale raha kokkukorjamise muud äriideed polegi. Alles märtsis kirjutasime Eesti kaudu loodud uuest digiraha ja võrkurunduse ärist Ultimate Business

World, mille tegutsemismudel advokaatide ettevaatliku sõnastuse järgi „viitab mitmetele püramiidskeemi tunnustele“. Polybius Foundationi idee on veidi teistsugune, nimelt lubab krüptopank arveldama hakata tavaliste valuutadega, aga krüptotehnoloogiat kasutada oma sisemistes süsteemides.

Tuleb lihtsalt uskuda või mitte

Tulevikuäridele iseloomulikult ei olnud UBW-l olemas asja, millesse investorid raha panid, see pidi alles tekkima. Samamoodi on ka Polybius Foundation raha ühisrahastusega kokku korjanud, et sellega siis loodavat finantsasutust rajama hakata. Ja nagu finantsinspeksioon võttis uurida UBW, nii on ta nüüd Polybiuse võimalikke investoreid teavitanud, et end pangaks nimetaval ettevõttel mingeid luba pole.

Kui võrdlust jätkata, siis UBW omanik ja juht oli Eesti-Norra kaubanduskoja auesimees, kinnisvaraettevõtja ning heategevusfondi Aitan Lapsi nüüdseks endine juht Paal Juul Aschjem. Uuel krüptopangal sellist nimekat eestvedajat pole, vaid pank loova tiimi taga olevat firmat HashCoins süüdistavad kliendid lu-

baduste täitmata jätmises. Ja ettevõtte kodulehel olev viide usaldusväärsele ärikonsultatsioonifirmale Ernst & Young osutub blufiks.

Raha, mis endale mõistlikku teenistust otsib, on pankades miljardite kaupa. Väikeses Eestiski koguneb seda hoiustele tempos sada miljonit eurot kuus. Seetõttu pole imestada, et iga vähegi ennast reklaamiv projekt saab vajaliku raha kokku kui mitte minutite, siis mõne päevaga. Pangahoiuste intressid on suurusjärgus null koma null midagi, nii et raha lausa kibeleb. Uuringud on ka näidanud, et inimesed hakkavad traditsioonilist raha ning rikkuse kontseptsiooni unustama ning tahavad uute asjadega katsetada.

Seda, et rahale pole lihtne kohta leida, näitab investor Toomase portfelli: pool sellest on siiaaani rahas, kuigi ta sellele pienevalt paigutusvõimalusi otsib. Toomas pole endale leidnud sobiva riski-tulu suhtega kasvukohta, mis ka öösel rahulikult magada laseks, ja lotot mängida ei taha.

Uude krüptorahasse või selle ümber ehitatud muusse ärisse tuleb samuti suhtuda rohkem nagu õnnemängu, kuhu sisse ei tohi panna rohkem raha, kui oled valmis kaotama.

ÄRIPÄEV EETRIS

Äpid, mida peab teadma

Tehnoloogiaajakirjanik Hans Lõugas tutvustab rakendusi, mis aitavad paremini ja kasulikult tööd teha ning soodsamalt reisida või vaba aega veeta.

► Raadiosaadet „Äripäev eetris“ saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

0,7

miljoni euro eest pantis laevandusmagnaat Vjatšeslav Leedo Harilaiu ja Kõrgelaiu laevakinnistusraamatus kütuse hulгимүүja Mark Oili kasuks. Mõlema laeva ainuomanik on mitme valdusfirma kaudu Leedo.

Avaldame sügavat kaastunnet

Kerli Kallasele *ISA* surma puhul.

AS Äripäev

Ehitusuudised.ee

Värsked uudised ehitus- ja kinnisvarasektorist

1352

IDEED

PIDUPÄEVA KORRALDAMISEKS

Pidupaev.ee

REPLIIK

Pankrot ei ole alati õige lahendus

Pankade maksumaksja rahaga päästmise kasu võib olla suurem kui kahju.

Itaalia pankade Banca Popolare di Vicenza ja Veneto Banca päästmine maksumaksja rahaga 17 miljardi euro mahus on koormus riigieelarvele, kuid medalil on ka teine külg. See on seotud pankroti otsuste ja kaudsete mõjudega.

Pankade pankrot tähendab tema klientidele hoiustatud raha suures enamuses kaotamist. Hoiuste tagamise süsteem tagab kaitse hoiustele kuni 100 000 eurot. Itaalias

AIVAR REHE
endine pangajuht

» Sellistes situatsioonides on aeg vaenlane ja otsustamatus toob suurema kahju.

kaotavad kliendid miljardeid eurosid. Äriklientidele võib raha kaotus tähendada tõsiseid häireid rahajuhtimises ja halvimal juhul maksejõuetust.

Lisaks otsesele raha põlemisele mõtleavad otsustajad kaudsetele riskidele. Pankroti korral asuvad haldurid vara müüma. Fookus on raha võimalikult kiirel tagasisaamisel ja müügil on sundmüügi iseloom. Kokkuvõttes toob üks negatiivne turbulents (hoiuste suuremahuline kaotus) kaasa negatiivse laine, mis on seotud rahalise kaoga varade müügi käigus.

Pankade pankrot on äärmuslik ja riskantne otsus, enne tuleb teha riskide maandamise plaan. Itaalia valitsuse otsus suunata märkimisväärne summa maksumaksja raha pankade päästmiseks ongi üks taolise plaani meede.

Kui Itaalia ja selle pangandussüsteemil on sellest meetmest kasu suurem kui kahju, tuleb seda rakendada. Taolistes situatsioonides on aeg vaenlane ja otsustamatus toob kokkuvõttes suurema kahju. Pangandussüsteemi stabiilsus on väärtus, mida tuleb hoida.

TOORAINETURG

Karudele hakkas nafta meeldima

Eelmise aasta lõpus otsustas naftat eksportivate riikide ühendus OPEC koos liitlastega piirata tootmismahu ja see otsus kergitas hoobilt musta kulla hinda maailma börsidel. Tõus jäi aga lühiajaliseks.

FREDY-EDWIN ESSE
kaasautor

Nüüd on toornafta hind tagasi seal, kus enne novembrikuist OPECi kohtumist ja nafta hinna väljavaade nende riikide juhtides elevust ei tekita.

Musta kulla hind on kukkunud viis järjestikust nädalat ning see on viinud väärtusliku tooraine üle 20% madalamale veebruaris saavutatud tipust, mis ametlikult tähistab toornafta hinna sisenemist karuturule. Paljude nafta ekspordist sõltuvate riikide meelehärmiks ei prognoosita toornafta hinna taastumist veel niipea.

20. juuniga lõppenud nädalal vähendasid riskifondid 31% võrra oma panuseid, et USAs kauplev WTI toornafta hind lähiajal tõuseb. Samal ajal on panused hinna jätkuvalt langemisele aasta kõrgeimal tasemel, selgub Bloombergi andmetest. "See läheb kokku väga negatiivse meeleoluga nafta hinna suhtes," ütles Bloombergile Tortoise Capital Advisorsi portfellihiidur Rob Thummel. "Karud ei lähe veel nii pea talveunne. Nad on endiselt näljased."

Hind suure surve all

Nii WTI kui ka Londonis kaubeldav Brenti toornafta hind sisenes eelmisel nädalal karuturule. Nafta hind tõusis järsult eelmise aasta lõpus, kui OPECi riigid koos Venemaaga jõudsid kokkuleppele piirata teatud mahus igakuiseid naftaeksporte.

Kuu ajaga tõusis Brenti hind umbes

VÕRDLU

Nafta hinna langus mõjutab eelkõige energiasektorit

muutus protsentides

ALLIKAS: BLOOMBERG

45 dollari pealt barrelist 55 dollarile, kuid see andis hoogu USA kildanafta puurijatele, kelle toodang on hakanud järsult tõusma. USA tootjatele lisaks on tootmismahete märgatavalt suurendanud ka Liibüa ja Nigeeria, kes oma lisamahudega survestavad nafta hinda.

Citigroup Global Marketsi analüütik Tim Evans ütles kliendikirjas, et suur hulk investoreid lihtsalt ei page nafta hinna languse eest, vaid positsioneerib end, loikamaks kasu hinna jätkuvast odanemisest. "Need inimesed on väga pessimistlikud," kirjutas Evans.

Brenti toornafta lühikeste positsioo-

▲ OPEC on hädas kasvavate tootmismahudega USAs, Liibüas ja Nigeerias.
FOTO: EPA

nide ehk langusele tehtud panused tõusid eelmisel nädalal eriti kõrgele tasemele. ICE Futures Europe'i andmeil oli Brenti toornaftale tehtud 168 804 lühikest panust, mis on kõrgeim tase pärast 2011. aasta jaanuari. Neto pikad positsioonid Brenti toornaftale kukkusid läinud nädalal 19%, 17 kuu madalaimale tasemele.

Turud veel ei paanitse

Kõik see on toonud nafta hinna odavemise nüüd juba viis nädalat järjest. Kaasa ei aidanud eelmisel nädalal Viinis peetud OPECi ja kolmandate riikide, näiteks Venemaa, kõnelused, kus keskenduti pigem Li-

büa ja Nigeeria tõusvale toodangule ja väliditi tootmise senisest veelgi suurema piiramise arutelu.

OPECil on aga vähe mõjuvõimu USA naftatootjate üle, keda üle 50 dollari barrelist tõusnud nafta hind meelitas taas tootmismahutusi suurendama. USA naftatootjad on suurendanud puurtornide arvu juba 23 nädalat järjest, mis on viimase 30 aasta pikim järjestikune kasv.

2015. aastal tõi nafta hinna langus kaasa kerge paanika ka aktsia- ja võlakirjaturgudel, kuid seekordne nafta karuturg pole sarnast reaktsiooni kaasa toonud. Ülejäänud varaklassid on suutnud vastu pan-

30.08.2017

Andrus Kiisküla

329 € (km-ga 394,80 €)

Kehtib kuni 30.06.17

Tavahind: 359 € (km-ga 430,80 €)

Turundamine Facebookis ja Instagramis

Kuidas sotsiaalmeedia enda kasuks tööle panna?

na ja asjatundjate sõnul näitab see, kuidas tootlusenäljas investorid on isegi riski kasvades nõus valitud kursil püsima.

Musta kulla vähenenud mõju

S&P 500 indeksi energiasektoril on sel aastal kehvasti läinud, kukkudes aasta algusest ligi 16%, kuid see pole kandunud teistesse sektoritesse. Üks erinevus võrreldes varasemaga on ka fakt, et rämpsövolakirjad ei liigu enam kaasa nafta hinnaga. 2014. aasta languse järel olid rämpsövolakirjad tugevas korrelatsioonis musta kulla hinnaga, kuid nüüd on korrelatsioon langedud 40% peale.

Üks seletus sellele on asjaolu, et võrreldes 2014. aastaga on energiaettevõtted paremini valmis toime tulema madalate energiahindadega. Paljud firmad on tõstnud kapitali ning muutunud efektiivsemaks, et jõuda isegi madalate energiahindade puhul nullkasumisse, ja see vähendab övolakirjainvestorite hirmu võimalike pankrottide ees.

Esialgul ei julgeta prognoosida nafta hinna tõusu lähiajal. Asjatundjate sõnul on parim, mida investoreil loota, hinna stabiliseerumine või napp tõus. Enamik paistab olevat arvamusel, et põhi on käes või ollakse sellele juba päris lähedal.

VALUUTA

Eurole on koitmas pikk tõus

Euro võib alustada aastaid kestvat kallinemist, sest euroala majandus on paranemas ja keskpankuritel on surve normaliseerida rahapoliitikat.

Kauplejad panustavad üha enam sellele, et rambivalguse tõuseb euro. “Pärast USA presidendivalimisi panustasid kõik dollari tõusule, poliitikast oodati palju ning tsükliliselt oodati tõusu,” ütles HSBC Holdings Plc valuutastrateeg David Bloom. “Täna aga kehtivad need asjad hoopis Euroopa puhul.” Investorid on panustanud suurelt euro tõusule, mis aitab eürol praktiliselt kõigi suuremate valuutade suhtes kalline-

5,9 protsenti on euro tõusnud USA dollari suhtes aasta algusega võrreldes.

da. Bloombergi küsitletud analüütikud tõstavad üksteise järel prognoose, et euro kallinemise-ga sammu pidada.

Tõsi, euro kallinemisele (dollar suhtes) panustamine võib olla liiga ilmselge panus, tege-mist on ikkagi valuutapaari-ga, millega tehakse maailmas enim tehinguid. Investoritel, kes panustavad euro kalline-misele jeeni suhtes, võib isegi paremini minna. Euro on vii-mase kahe kuu jooksul kalline-nud jeeni suhtes 7,6 protsenti ning analüütikud on ka järsult tõusnud euro-jeeni valuutapaa-ri 2017. aasta lõpu prognoose.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontaktteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	0,75	0,75	1,15	1,25	1,35	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
Danske Bank	kontaktteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontaktteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaal panganduse klientidele; (4) internet pangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt. Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501, www.versobank.com

DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÖTETE NOTEERIMATA VÖLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
Endover Kinnisvara - Vega Residents	EE3300111228	30.05.2017	30.05.2019	11,00%	kvartaalne	100	6 500 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
luteCredit Europe A9	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

REKLAAM

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,62	1,62	1,62	2,56	2,07	4,46	3,94	4,79	705 578 577
Pensionifond M, EUR	1,27	1,27	1,27	1,76	1,40	2,70	3,28	4,05	86 822 179
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,71	-0,19	-0,37	1,69	2,52	64 152 864
Pensionifond XL, EUR	1,42	1,42	1,42	2,96	2,73	5,83	4,57	5,68	121 797 385
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,20	-0,20	-0,19	1,66	2,65	20 643 168
Täiendav Pensionifond, EUR	1,66	1,66	1,66	3,21	3,53	7,60	6,03	6,84	9 345 117
LHV Pensionifond Indeks	0,69	0,69	0,69		3,62	-	-	-	5 498 550
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,70	0,70	0,70		5,13	-	-	-	965 859
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,77	1,77	1,77	8,62	1,17	3,74	3,84	6,80	4 656 223
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	1,97	-0,42	-0,54	0,46	1,63	537 110

LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,20	11,31	11,31		-0,26	1,90	-7,84	8,53	11 246 110,10
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,36	10,46	10,46		10,45	24,59	6,64	7,14	4 243 984,37
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,62	6,69	6,69		10,45	24,59	6,64	7,14	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,31	2,64	7,85	3,56	5,32	214 580 615,52
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,57	3,3	12,05	5,26	6,86	29 333 480,00
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,03	1,84	4,07	2,17	3,58	23 704 659,16
Nordea Pensionifond C, EUR	0,89	0,89	0,89	2,20	0,42	0,02	1,66	2,29	13 120 715,66
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,55	1,58	1,56	12,76	4,05	16,29	6,8	9,08	11 011 540,70
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,82	0,81	3,56	1,45	3,56	2,86	3,63	2 383 943,44

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a), %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	20,19	20,91	20,50	6,45	7,41	18,27	15,54	12,33	1 544 964,77
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	32,26	33,41	32,75	11,80	17,50	37,10	7,56	13,28	111 968 835,37
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	21,29	22,05	21,62	22,12	-13,06	28,23	6,73	2,59	8 664 531,58

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel, +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Äripäeva uudisveeb põllumeestele

Äripäev

Põllumajandus.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Panen popkorni
juba valmis

Viskasin pilgu kalendrisse ja avastasin, et peagi tuleb fookus taas teravalt portfelli suunata.

Nimelt hakkavad vähem kui kuu aja pärast teise kvartali majandustulemusi avaldama ettevõtted, millesse ka mina olen raha paigutanud. Kuna Bloombergi küsitletud analüütikud on minu portfelli ettevõtete osas suhteliselt optimistlikud, varun juba aegsasti popkorni, et põhjuse korral oma investeerimisotsuseid tähistada.

Avavaatusest saan osa juba 20. juulil, mil tulemused avaldab Microsoft.

Ootan head

Tõepoolest tõstsid Bloombergi küsitletud analüütikud minu suunurgad ülespoole. Analüütikud ennustavad suurimat puhaskasumi ja müügitulu kasvu Leroy Seafoodile, millel on ka minu investee ringute hulgas küllaltki suur osakaal. Lõhekasvataja puhaskasum peaks kerkima 12,4 ning müügitulu 10,4 protsendi võrra.

Rõõmsaks teevad ka analüütikute enustused Apple'i ja Tallinki suhtes. Laevafirmale prognoositakse 10,9protsendilist puhaskasumi ning 4,6protsendilist käibe kasvu. Õunafirma peaks aga investoreid rõõmustama vastavalt 5,4- ja 6,1protsendiliste kasvunumbritega.

Viimastel kuudel tublit turuväärtust kasvatanud Ryanairilt loodan aga kasvulainel püsimist ka pärast majandustulemuste avalikustamist. Analüütikute ootuste kohaselt peaks lennuettevõtete puhaskasum kerkima 14,1 ning käive 5,6 protsendi võrra.

Rõõmusõnumeid ootan ka minu teisest Norra investee ringust Statoilist. Nimelt prognoositakse ettevõttele koguni 22,8protsendilist müügitulu kasvu.

Meepotti kukkus ka tõrvatilk

Kõige rohkem valmistab mulle muret analüütikute hinnang minu portfellis leiduvalle Olympic Entertainment Groupile. Nimelt oodatakse kasiinõarilt 10,6protsendilist puhaskasumi langust ja 1,3protsendilist tagasiminekut müügitulus.

Kuigi juba varemgi on mulle muret tei

Kõrged ootused tähen-davad alati, et nendele allajää-mine toob kaasa aktsia hinna valuliku reakt-siooni.

investor Toomas

PANE TÄHELE
Investor Toomase kalender

ettevõte	tulemuste kuupäev
Microsoft	20.07
Ryanair	24.07
Apple	25.07
Olympic Entertainment Group	27.07
Statoil	27.07
Apranga	28.07
Berkshire B-aktsia	4.08
Tallink	10.08
Leroy Seafood	24.08

nud hasartmänguregulatsiooni karmistumine Olympicu sihtturgudel, siis ülemäära palju ma end analüütikute arvamus-est kõigutada ei lase. Kaupleb ju ettevõte viimaste aastate odavaimal hinnatasemel ja tegemist on suhtarvude poolest soodsas ettevõttega. Kasumit ja käivet mõjutab aga tõenäoliselt ka fakt, et ettevõte on võrreldes eelmise aasta sama ajaga lahkunud nii Poolast kui Valgevenest.

Tagasihoidlikumat kasvu prognoositakse oma tulemused esimesena avaldavalle Microsoftile, mille puhaskasum peaks püsima eelmise aastaga võrreldes pea samal tasemel ning müügitulu kerkima 7,2 protsenti.

Kõrged ootused = suur pettumus

Üldpilt oma portfelli ettevõteteid vaadates on aga lootustandev ning usun, et ka pärast järgmiste majandustulemuste avaldamist saan kindlalt öelda, et olen investee rinud õigetes ettevõtetesse.

Pealegi ei mõjuta mind üksikute ettevõtete lühiajaliselt kehvad tulemused, sest investee rin pikaajaliselt ja olen oma portfelli ka erinevate sektorite vahel kenasti ära hajutanud.

Pean aga arvestama, et kõrged ootused tähendavad alati, et nendele alla jäämine toob kaasa aktsia hinna valuliku reakt-siooni.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema kasutuses on reaalne raha, mida ta investee rib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investee rimiseks miljon krooni. Toomase investee rimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetuse, investee rimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL
Kuidas läheb Toomase investee ringutel?

päevane muutus

-0,39%

väärtus 278 938,57 eurot
50% aktsiad / 43% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Olympic EG	2,37
Statoil	0,79
Apranga	0,39
iShares MSCI Brazil Capped (EWZ)	0,29
Berkshire Hathaway B-aktsia	-0,1
Tallink	-0,43
Apple	-0,46
Microsoft	-0,54
Baltic Horizon Fund	-0,59
Ryanair	-1,72
Leroy Seafood	-2,16

Viimased tehingud

Ostis: 19. juunil 100 iShares MSCI Brazil Capped (EWZ) osakut hinnaga 30,91 eurot osaku kohta. Tehingusumma oli 3091,20 eurot. Teenustasu oli 14,13 eurot.

Müüs: 11. mail 210 Leroy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 €. Teenustasu oli 15,06 €.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investee rimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

1142,63 -0,07% ▼

AUTOTÖÖSTUS

Saksamaa tõmbab autotootjad liistule

Saksamaa transpordiministeerium otsustas luua instituudi, mis teeks uutele autodele emissiooniteste. Otsus on ajendatud Volkswageni viimatisest skandaalist, samuti sellest, et Opel Zafira ja Daimleri mudelid eritasisid lubatud rohkem heitgaase.

Pärast mitme mudeli põrumist emissioonitestidel leiti, et praegused kontrolliga tegelevad agentuurid võivad autotootjatele liiga head sõbrad olla ning seetõttu pidas transpordiministeerium vajalikuks sõltumatuse eesmärgil uue instituudi loomist. Selle koosseisu kuuluvad ministeeriumi, tarbijaorganisatsioonide ja autotootjate esindajad, samuti keskkonnanikaitsjad.

Uuele instituudile on antud käsk testida 29 automudelit, millest 17 on praeguseks need ka edukalt läbinud. Kümme mudelit plaanitakse testida järgnevatel kuudel.

PANE TÄHELE

PRFoodsi aktsia kerkis. Aktsia hinda kergitas üle 3 protsendi uudis Suurbritannia firmade ostmisest.

Krüptorahalt järsk kukkumine. Ethereum kukkus nädalavahetusel sekunditega 3200 korda, 320 dollarilt 10 sendile.

Google sai Euroopast rekordtrahvi. Trahvi suurus on 2,4 miljardit eurot ja põhjuseks konkurentsirentsi teadlik moonutamine.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	27.06	Värvilised metallid	26.06
USD		USD/t	
Nafta IPE, bbl	46,46	Alumiinium LME	1863
Nafta NYMEX, bbl	43,89	Vask LME	5795
Mootoribensiin, t	485,50	Plii LME	2253,5
Diislikütus, t	418,00	Nikkel LME	9100
Kerge kütteõli, t	407,50	Tina LME	19275
Masuut (1% väävel), t	290,75	Tsink LME	2725
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,027		
Põllumajandus	27.06	Väärismetallid	27.06
nael = 453,59 g		USD/units, units = 31,105 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	123,60	Kuld COMEX	1249,23
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	388,80	Plaatina NYMEX	920,48
Kakao NYBOT, USD/t	1809,00	Palladium NYMEX	866,02
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	141,10	Hõbe COMEX	16,61
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	358,5		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,477	Singapuri dollar	SGD	1,553
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,878
Hiina jüaan	CNY	7,654	Sveitsi frank	CHF	1,088
Hongkongi dollar	HKD	8,725	Taani kroon	DKK	7,436
India ruupia	INR	72,098	Tai baat	THB	38,008
Jaapani jeen	JPY	124,930	Tšehhi kroon	CZK	26,243
Kanada dollar	CAD	1,481	Türgi liir	TRY	3,924
Korea won	KRW	1271,440	Ungari forint	HUF	309,480
Norra kroon	NOK	9,479	USA dollar	USD	1,119
Poola zlott	PLN	4,211			
Rumeenia leu	RON	4,575			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▲
9,7618

EUR/RUB ▲
66,0390

BÖRS

Tallinn

27.06

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelml. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,340	3,08	3 518	16,7	4,9%	0,82	0,7%
Baltika	0,287	2,50	600	61,3	4,1%	2,52	0,0%
Ekspress Grupp	1,360	0,00	7 390	9,2	9,1%	0,84	4,4%
Harju Elekter	4,150	0,73	7 436	2,6	48,3%	1,25	4,3%
LHV Group	9,950	-1,49	11 777	13,1	21,0%	2,75	1,5%
Merko Ehitus	9,250	-0,43	3 695	26,8	5,0%	1,34	4,4%
Nordecon	1,290	1,57	722	13,7	8,9%	1,22	7,0%
Olympic EG	1,730	2,37	565 102	9,1	26,6%	2,41	5,8%
PRFoods	0,388	3,47	19 357	34,3	1,9%	0,66	0,0%
Pro Kapital Grupp	2,200	0,00	5 026	-	-2,7%	1,44	0,0%
Silvano FG	2,800	-0,71	18 344	10,5	24,2%	2,55	7,1%
Skano Group	0,605	0,00	-	129,2	-23,0%	0,60	0,0%
Tallink Grupp	0,928	0,00	190 149	14,1	5,4%	0,77	3,2%
Tallinna Vesi	12,500	-0,79	122 250	13,1	20,1%	2,64	4,3%
Tin Kaubamaja	9,100	-0,22	21 794	14,4	15,4%	2,22	6,9%
Trigon PD	0,690	0,73	1 338	147,4	-2,1%	1,29	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,330	-1,12	613 989	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emattevõtja osa põhjal

Riia

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	7,10	5,19	18,6	0,6	-
Latvijas Gaze	9,50	-1,96	11,7	0,6	-
Olainfarm	10,80	0,93	13,2	1,6	-
SAF Tehnika	4,80	-0,21	15,1	1,3	-

Grindeks ▲
+5,19%

LHV Group ▼
-1,49%

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee